

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazás szerint.

Felolvas szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Komény László

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona. Fő állás. — Egyes száma ára 12 fillér.

Czernin és Clam Martinic.

A külügyminiszter-változással kapcsolatban az egyes sajtóorganumok messze-messze kombinációkkal kísérik Czernin beiktatását. Nénelvek szerint a centralista politika új fázis előtt állunk, mások szerint az alkotmányosság kezdődik el Ausztriában ismét, mások — tekintettel Clam-Martinic és Czernin cseh származására: a dualizmus fölborulásától és az osztrák-magyar-cseh dualizmustól tartanak.

Ugy hisszük, hogy ezek a tulajdátékok nem bírnak semmi komoly alappal. Az az egy bizonyos, hogy centralista politikát üzni ma, amikor a magyarság nemzeti személyisége diadalmas erővel bontakozott ki a háborúból és hatalmas bizonyosságot szolgáltatott annak, hogy jogait és földjét minden ellenséggel szemben meg tudja védeni: legülőbb is anachronizmus volna. A dualizmus veszélye szintén nem annyira fenyegető mint ahogy némelyek félnek tőle: nemcsak azért, mert a magyar, mint az

alkotmányos nemzet típusa semmiesetre sem láthat veszélyt abban, ha az alkotmányos jogkiterjeszkedés Csehországra elkövetkezik és ezzel a mult bünei, melyek Csehországnak a monarchiától való elhidegültését és a háboruban való sajnálatos szereplését eredményezték: kiengesztelhetnek.

De nem fenyeget ez a törekvés azért sem, mert nem valószínű, hogy amikor a benső konszolidáció ugyszolván létező a monarchiának, — a belterjes fejlődés lehetőségeit beivillongások, közjogi harcok felidézésével akarnák megakadályozni.

Marad tehát a harmadik kombináció, mely szerint a külügyminiszter személyének és Clam-Martinic miniszterelnöknek frontba hozatala csupán az osztrák belpolitika számára szolgálhat eseményül és az osztrák alkotmányosságának, a Reichsratnak és a delegációk összehívásának előfutárjai.

Magyar szempontból ennek a változásnak csak örülni lehet. A magyarságra nem előnyös, ha Ausztriában az alkotmányos rend hiányzik és a magyar politikának

mindenkor egyik alapelve volt a lajtántuli részekben is erősíteni a közjogi szabályok megtartására irányuló tendenciákat. Ausztria alkotmányossága bizonyos tekintetben mindenkor magyar alkotmánybiztosíték volt: a történelem igazolja, hogy a magyar alkotmány ellen intézett támadások mindenkor oly időben történtek, amikor az alkotmányosság Ausztriában is fel volt függesztve.

Nem kell tehát attól tartanunk, hogy Czernin és Clam-Martinic kinevezése bármilyen befolyást is gyakorolhatna a magyar belpolitikára.

Akik ezt hiszik, nem veszik figyelembe, hogy a magyar politikának az utja évtizedekre meg van szabva és irányából semmiféle miniszterváltás ki nem lendítheti.

Az ut a polgári élet kifejlődése felé visz és a fejlődés útjait sem Czernin, sem Clam-Martinic nem befolyásolhatja.

A koronázás ünnepére.*

Jelen: Horvát Antal
közgyosrendi főgimnáziumi tanár.

Uralkodók fáját is csak
Megfordélt a balál...
Uralkodók fájára is
Bislos késsel rátalál.
Habsburgoknak fájtról is
Lelepegt egy fűgálat:
Im az aggott ág helyébe
Ifjú, erős, új támadt.

Habsburgoknak ifjú ága,
Te, ma fölkelte új király.
Akkire szent koronánkól
Göröndnyesség lelke száll:

*Szavaltta FODOR LAJOS gimn. III. oszt. tanuló a
főgimnázium Koronázási ünnepélyén.

Bódolattal köszönt léged
S kicsiny, de büszke nép,
És vedel ma, e nagy napon,
Bonthatallan frigyre lép!

Ismered te már e népet,
Csakoltról ismered,
Ahol rája milljó csöböl
Sainlannyi halál mered.
De láttad-e, hogy megrelten?
Sőtre kör mint vihar.
S lassac-annyi ellenségtől
Győzelmet ki így csikar.

És a nép oess léged körül
Férfiás, nyílt lélekkel,
És a nép, te benned bíva
Szerelelletl átölel.

S bizalmunk, e gránitszikla,
Még nem ing labánk alatt:
Te meg helyesed e sziklára
Bislon, bátran trónodal.

S trónon ülve meg ne szorvedél
Biselyöknök rül hadál!
Vessz nyelöök lörként furja
Az igazság leszel ál.
Zacard messze számázásbe
Disszalkodás ördögél.
Hogy e honban egytelérés
Mulgassa erejét!

Károly! Kinek neve is már
Azt hirdeli, hogy: király:
Erős jobbunk, im, ragadd meg,
Melyet népünk fölkinál!

A főgimnázium koronázási ünnepe.

Megejtő ragyogással ille meg a helybeli piarista főgimnázium a koronázás emlékét szerdán délelőli föltizenegyor a városba díszteremben. Amit az ideális lelkű tanárkar Horváth György piarista igazgatóval élén az ifúság lelkebe a hazafiasgot illetőleg belenevelt, az mind ékes színekkel s pompában színpodkászott a szerdai emlékünnepen. A karácsonyi szünnetet követő első napon a siker oly dús babérait fonjuk ez intézetnek egészére, hogy annak zöld levelei méltán koszorúzzák annak szerdai szereplését. Tanár és tanítvány együtt vette ki részét a rendezésből Szerepelt Zeigmond tanár, ez a rokonszenves, igaz pedagógus lélek egy tartalmas, igaz esszé-t nyújtott, amely az ünnepe középpontját adta. A tartalmas felolvasás a király személyét mutatta be első cselekedete révén, amellyel a magyar nemzet szeretetét kőrös megnyerzte s azután a magyar szent korona s a koronázás közjogi fogalmáról értekezett. Bírálatul mondjuk azt, hogy igaz gyönyörűséget szerzett munkájával a legkisebb diáknak is. Felolvasásának tartalma különben a következő.

1916. nov. 21-én új lapot fordítottunk a történelmi események könyvében, amikor is Károly Ferenc József trónörökös átvette a rázármazott örökséget, Ausztria császári és Magyarország királyi trónjára lép. Népek gyászának, a háborúnak keretéből emelkedik ki új királyunk felsőges alakja. Még trón-

foglalása napján Károly nevet választ s proklamációt intéz népséhez. Két nappal később a proklamáció után megjelenik a legnagyobb örömet keltő leirata is magyar nemzetéhez, melyben az örökös jogú király a magyar birodalom apostoli királyára koronázását sürgeti; nemcsak a törvény rendeltetésből, hanem lelke sugallatából is. Károly király úgy érezte, hogy trónfoglalása után 24 órára ki kell fejeznie azt a vágyát, hogy Szent István koronája mielőbb fejére illesztesse. Koronát kér ő Felsége a magyar nemzetől, mert nyilván érzi a koronázás hatalmas jelentőségét s megtanulta a magyar nemzet történelméből, hogy Szent István koronájára első sorban annak a férfinak van szüksége, aki a trónra lép.

A koronázás, bár eredetében egyházi intézmény, II. Endre óta alkotmány jogi jelentőséget nyert s innenlő kezdve tapasztlajuk annak a nagy fontosságú közjogi elvnek érvényre emelkedését, hogy csak az tekinthető a magyar állam törvényesen uralkodó királyának, akit Szent István koronájával a nemzet megkoronázott.

A szent korona alkotmányjogi jelentőségével kapcsolatban fejlődik ki a magyar közéletben a szent korona személyisége, miáltal a magyar nemzet az államiság valódi fogalmához valamennyi nyugati népi korábban eljutott. Ezentul a magyar nemzet az államot a szent koronában látta megtestesítve s a szent koronát úgy fogta fel, mint egyfelől a magyar államiság symbolumát; másfelől személyesítve, mint nemzetben gyökerező, királyt és nemzetet együtt megillető közhatalom birtokosát. Az állami élet és szervezet minden tényezője közvetlen kapcsolatban áll a szent koronával. Az állami főhatalom nem a király személyéhez fűződő hatalom többé, hanem a szent

korona hatalma. Az állami felségjogok nem királyi jogok, hanem a szent korona jogai s attól szállnak át a királyra. Az ország területe, a szent korona területe, a királyi jövedelmek a szent korona jövedelmei s minden birtokjog a szent koronától vezi eredetét. Azért a magyar adományrendszer csak a szent koronát fejen viselő király közjogi lényé.

A szent korona közjogi fogalmának következménye az is, hogy a magyar király nemzetével a szent koronában egyszül. A szent korona területének összes lakói a szent koronát fejen viselő királlyal alkotják azt az egységes közjogi egységet, melyet réggen a szent korona testének neveztek, napjainkban pedig állam a neve.

A szent korona személyisége hozta létre az állami hatalom tiszta fogalmát. A király, mint a korona viselője, alakilag a szent koronában foglalt jogok birtokosa. Ezen jogok csak részben illetik, megosztják azok gyakorlásában a szent korona tagjaival. Hisz csak ott, hol a szent korona egész teste vagyis a szent koronát fejen viselő király és a szent korona tagjai jelen vannak, alkotható törvény. Hasonló megosztottságot találunk általában a kormányzati hatalom gyakorlásában is. Amióta pedig a magyar nemzet a szent koronában látta az önálló állami lét jelképét, azt személyesítve a főhatalom birtokosát, jött létre az a közjogi tétel, hogy a koronázás a királyi hatalom alkotmányos birtoklásának nélkülözhetetlen feltétele mert a királyi hatalom a szent koronával való megkoronázás útján száll át a királyra.

A magyar nemzet a trónöröklési rend elfogadásával a Habsburg dinasztia trónra jogosult ágának javára királyválasztási jogairól lemondott, ugyan, de azért az öröklés jogán álló király is a szent koroná-

*Szós jobbunk hatalmával
Törd meg e bosszúháborút,
Hadd nyíljék meg, mint áhitunk,
Bekességhez már az út!*

*Mert nincs béke! S szívünk lától
Csért reszket és remeg.
Mert ki tudja, apánk, fiunk,
Vesztésünk ha lérc meg?
Harcos után akkor léssz
Tgasi nagy ünnep ill:
Szent Istvánnak palástjával
Ha lefordól könnyeink.*

*Áldd meg! És cselekedj
Magyarok hadistenc!
Villogás az ősi palloss!
Mi mer állni ellene?
S majd ha sorba döntöd porba
Gyűlölködő ellened:
Hosszánca fogad néped
S ül diadalünnepet!*

Az előkelő Bärwald Elly.

Hanns Heinz Ewers.

Ha az ember tizenhét nemzedéken keresztül régi szőnyegeket lopott, úgy érthető, hogy a tizennyolcadikban már tisztesség, a tizenkilencedikben jómód — s a huszadikban előkelőség után vágyódik.

Bärwald Ellynek már, egész jóra való nagyapja volt és nagyon jóra való szülei voltak; így tehát vem csoda, ha ő maga igazán előkelő volt. A szabónője egyszer azt mondta neki:

— Ha az ember Önnel beszél, önkéntlenül a „comtesse” szó totul az ajkára.

Bärwald Elly erre a vállat vonogatta:

— Vegyen mértéket és tartsa meg magának az üres beszédét.

És ez persze a szabónőnek még jobban imponált. Ha Bärwald Elly összefogta a ruháját, nem a kocsit után menjen, úgy elől fogta meg, nem hátul. Keresztülvitte, hogy az apja a szöke joggyakornokot nem hitva meg, amióta moselit öntött a bordeauxi bork szánt poharába. — Ő sohasem dohányzott, csak a diner közepén egy hosszuszopókás cigarettát szívott, a punch romám mellett, a metzi hizalt tyúk elől.

Az évek multával bensőségesebbé lett az ő előkelősége. Kultusz üztöt belőle, egy csúrt-csúrt esztétikát, amely egy absztrakt vonalban csúszott ki.

— Kopenhági stílusban kell élni! — mondta.

És ezt meg is tette, legalább lelkiileg. Tejfőhé és szürkeskék porcellánnyalatokban álmódított — és egy fiatal költőt egy egészen különös essayre inspirált egy új művészet fejlődéséről, amely a fullerek tüztáncából bontakozik ki. Ő érezte, hogy minden természetesség végleges lobrásában rejlik az iparművészet jövője.

— Ön oly egészen más — mondták imádól. Bärwald Elly engedte, hogy megcsókálja az újjának körmeit, melyeket gyöngén pirosra festett.

— Az nem az én hibám — mondta. — Miért nem olyanok a többiek, mint én?

Habermann báró, a müncheni festő, aki a kopenhági vonalat a portraít-ba vitte át, egyszer csevegett vele. És amint úgy adódott: a „szépségben való meghalás”-ról beszélgettek. Ő nem igen tudta, hogy a festő komolyan beszél-e, vagy pedig tréfát űz. De kevés idővel azután a legelőkelőbb szabadságnak egy szavára akadt és megmondta azt a festőnek.

A szépség helyesli az életet — mondta: — Szépségben fogantatva!

Oly nyugodtan nézett a szeme közé, hogy a festő hirtelen lehajolt, mert szégyelte a mosolygását. Megcsókolta a körmeit, melyek gyöngén voltak pirosva.

Azóta Bärwald Elly a férfről álmódott. Minden előkelő érzülete, esztétikai szükségletei, tapogatózó kulturérzése ezen egy pont felé fordul.

löl koronázás utján nyeri törvényes hatalmát. Világosan előírják a törvények, hogy csak koronázott király szentesíthet törvényeket, s adományozhat a szent korona jogán kiváltságokat.

A koronázás tényével kapcsolatos két alkotmánybiztosítéknak: a koronázási eskü és hitvélelnek ismeretelése után konstatálja, hogy a koronázás csak szent István koronájával történhetik már csak azért is, mert a szent koronában jut kifejezésre szent István birodalmának közjogi épsége.

Sok koronázás előtt úgy ifelgynt a nemzet sérélmé. hogy periratok és leiratok vitája vezette be a megegyezést s az alkotmányos beiktatást. Most megép az ifjú király kereste a törvényességet és siet biztosítani koronázásával is a nemzet alkotmányos életének feltételeit. Ezért vált örvendetes eseményé IV. Károly Őfelségének megkoronázatása. De ha a magyar nemzet a moztani koronázás gyors megtörténtében IV. Károly Őfelségének természetes vágyát látni is megtestesülve, hogy általa lelke számára akar megnyugvást keresni mégis a legnagyobb öröme hangolja, mert benne a magyar nemzet azonos akaratú dimalmalkodott.

Fülséges királyunk eddigi ténykedésének, fenkölt szándékainak felfelítése után a szónok bizton reméli, sőt egözen hiszi, hogy a nemzet királyunk böles vezetésével el fog jutni az ígért földjére: Az erkölcsi és, szellemi és gazdasági megújulás váravárt korszakába.

Az ifjúsághoz intézett intelmi végzetével most zárja le beszédét: „Megtönbödté már e nép a multat s jövőndöt” énekeltek a Hymnushoz, de én hozzáteszem s erősen hangsúlyozom, kiérdemli és biztosítja magának a szebb jövőt szeretete által, melyly királyt a hazában és Istemben, hazát és Istent királyban óválaszthatatlanul szeret.

Tudta, hogy hogyan fog a férje kinézni, még mielőtt látta volna.

Tagja az Union-klubnak, az Automobil-klubnak, a császári Jacht-klubnak. Jóhangzású nevet visel és valahonnan egy kevés orientális vér folyik az ereiben. Bizonyára nagy, kegyetlen kezé van és a fülcimpái oda vannak növe. Valahá attasé volt, nagyon otthonos ezen a kis földön és főtenyesen él. Természetesen művész: festő vagy író, — az Ellynek mindegy. Csak zenész nem, természetesen nem; hogyan lehetne egy előkelő ember zenész! Előkelő — és zajt csapni, — ezen mosolyognia kellett.

Bárwald Ellynek meg kellett találnia ezt az előkelő férfit — és így meg is találta. Azaz, hogy majdnem megtalálta. Vagyis inkább már meg is találta és aztán mégsem volt az.

Báró Habermann, a müncheni festő, később azt mondta neki, amikor értesült a dolgról:

— Szépségben meghalni könnyebb, mint szépségben asszonyra lenni.

Elly erre azt válaszolta:

— Fogja be a száját!

Anyjára megfedekezett ugyan minden előkelőségről, ha arra a szörnyű dologra gondolt. És pedig voltaképen minden vágyódása teljesült.

A férfi, aki kezét megkérte, tagja volt az Union-klubnak, az Automobil-klubnak és a császári

Utánna Hubay Kálmán 8. oszt. szavaltá Vörösmarty Mihály Király himnuszát igaz lendülettel s átérzéssel Majd Fodor Lajos 3. oszt. tanuló szavaltá Kovács Antal piarista tanár lapunkban közölt értékes költeményét. A szavaltat lélekkel fakadt minden szavával a gyermekelőadó ajkáról, ődesen, közvetlenül. A szavaltat után vihar jött az ifjúság sorából erővel teljösen, amely zseretelt tanárját álltette s özvözölte ama szép költeményért, amelynek zava, hangja mélyen vésődött be a diáklelkébe. A jeles pedagógus most közt beszédben tanított. Emeljük ki s dicsőítsük meg a főgim. énekkar szerepét is ez ünnepeken. A dinamikai fokozás, az átérés és öntudatos előadások konzervatív tudását produkálták itt, aminő ritikusság számba ifjúsági énekkaroknál. Mihailovich, Zimay, Ekerl Királyhinnuszát, Nageli Király dalát, Bellezay Nemzeti hinnuszát s ezt a Hinnusz és Szózat között énekelte dr. Lukács József piarista tanár vezetése mellett. A dús programmu múltó szép keretét volt e szónok előadása

A polg. isk. növendékei is szép ünnepély keretében álltak meg a koronázás emlékeit. Waligursky Antal igazgató s Földes Miklósné tanárnő ékes szavakban szólottak a növendékekhez, majd a kedves Kiss Klára szavalt egy alkalmi költeményt s az énekkarok is közreműködtek az ünnepély határának emlélésében.

Ugyanésak az állami elemi s izraelita iskolák növendékei is itenitiztetet hallgatásával, énekléssel s tanítóik lelkes beszédének meghallgatásával ünneptették a koronázás emlékeit.

Kritikus.

Adakozzunk a Hadsegélyzőknek!

szári Jacht-klubnak. Jóhangzású nevet viselt és valahonnan egy kevés orientális vér folyt az ereiben Nagy, kegyetlen keze volt és fülcimpái oda voltak növe Valahá attasé volt, sőt követéségi tanácsos, és nagyon otthonos volt ezen a maroknyi földön. Most festett — és az emberek azt mondták róla, hogy fehérséges

— Én egy egész közbönséges atlagember vagyok — mondta főtenyesen, amikor először beszélt Ellyvel.

Elly érezte, amint a lelke vonaglott ezen ámulatba ejtő előkelőség hatása alatt

Az esküvő oly egyszerű volt, mint lehetséges. Döbben fél kettőkor már a bécsi gyorsvonaton ültek.

De másnap este örült módon csöngettek Bárwald konzul kapuján. Elly nehéz léptekkel ment föl a lépcsőn. Az anyja elébe ment.

— Az istenért, hogyan kerülisz ide, gyermekem? — kiáltotta.

Elly nem felelt, csak egy fürdőt kért. Az anyja békében hagyta őt, a vacsorát a szobájába küldte. De másnap reggel odament az ágyához.

— Nos? — kérdezte.

— Igen — mondta Bárwald Elly.

— Te elhagytad az uradat? — tudakolta az anyja

Elly bólintott.

Union Táborig levél.

Jelzik már, hogy roham lesz az éjjel
Itt, ahol most álltok; — itt, ahol most írok,
Ahol nagy titokban búcsukönyvet írok
Gyilkos srápnellőrözsák pallannak majd széjjel.

S én ma lettem éppen — csak tizennyolcvéves!
Egyetlen emlékem: a tánciskola,
A Maga beszéde, — a bús mosolya
S az ígérete, hogy nem felejt el... édes!

Félek, hogy ültél már a megszentelt óra...
Oh Isten! hagyját meg e földi pokolba!
Legyen másoké az égi üdvösség,
Élni szerelnék, még élni szerelnék!

Kezem úgy remeg, hogy alig írhatok,
Ugyis tudom, érzem — gyávának talált,
Pedig csak az első édes csókra vágyom,
Amit olyan sokszor elhozott az álom...
Aztán... Aztán jöhet a Halál!

Zalay Masa.

Szeretetadományokat
kér a Hadsegélyző Hivatal
átvételi különítménye
Budapest, IV. Váci-u. 38.

Jegyezzünk Hadkölcsönt.

Az anyja faggátta a lányát, anélkül, hogy fájdalmat okozott volna neki. Lassanként megtudta, hogy Elly az urával Bécsbe utazott és ott a Grand Hotelben szálltak meg. Elly félóra elteltével Elly kiszaladt a szobából, megvárta a pályaudvaron a következő vonatot a visszatér Berlinbe. Bárwald mama csodálkozott. Olyan beszédet tartott az ő okos lányának, amelyet már egynémely mama tartott a lányának a nászéjszaka előtt — és néha utána is. Azt a bizonyos szép beszédet, amelyre majdnem soha sincsen szükség, ha elmondják és amelyről mindig megfedekeznek, ha egyszer szükség volna rá. Sok szó esik benne a kötelességről, megadásról — és hasonló szép dolgokról.

De Bárwald Elly a fejét rázta és szomorúan nézett a körmeire, amelyek gyöngén voltak pirosva. Ekkor megértette az anyja, hogy a beszéd hiabavaló volt és hogy más oknak kell főnforognia. De azt is érezte, hogy ezt az okot tudnia kell, mert különben nem lesz többé egyetlen boldog órája sem életében. És érezte, hogy addig nem fogja a szobát elhagyni, amíg meg nem tudja.

Ekkor Elly főlegyenesedett a selyempárnák között. Két nagy könyv folyt végig az arcján: ezt később Bárwald mama mesélte.

— Mama! — zokogta — Mama! az az ember vendégplasztroint visel?

Hogy fizették ki a franciák az 5 milliárdos hadisarcot?

A naponként megújuló, majd elhalványuló béke-hirekkel kapcsolatban, amidőn a béke lehetőségére alább is oly közel van hozzánk, mint amilyen távol állónak látszik, nem épen érdektelen, ha a háborút követő nagy pénzügyi műveletek mutatóiból egyet ki-ragadunk. Mindössze néhány évtizedre nyúlunk vissza és a legnagyobbaszabú értéktáruházi művelet, amely tapasztalati tényekkel szolgál számunkra.

Leon Sayn 1874 augusztus 5-én az öt milliárdos hadisarc kiegyenlítéséről a francia nemzetgyűlés elé terjesztett híres jelentésében — megjelent Góschon: „A külföldi váltó árfolyamának elmélete” című műve függeléké gyanánt — a következőket adta elő:

1871. február 21-én Versaillesben megkötött békeszerződés vonatkozó pontjai értelmében Franciaország tartozott Németországnak három év alatt előre megállapított részletekben és időpontokban öt milliárdot fizetni. Az utolsó részlet 5 százalékos kamatokkal és költségekkel együtt 1874 március 2-án volt esedékes, ugy hogy az egész tartozás 5.346,758.853.39 frankot tett ki. Ebből az összegből a keleti vasút átengedése és egyéb beszámítások címén Franciaország levont 325,098.400 frankot, 125 milliót a Banque de France jegyeivel fizethetett, a többit készpénzben és német értékben kellett leróni.

A hadisarc kiegyenlítése az alábbi módon történt:

325,098 400 frankot a németek beszámítottak,
125,000 000 frankot a Banque de France jegyeivel fizettek,

105,089.145.18 frankot német bankjegyekkel és ércpénzzel rendeztek,

273,008 058.10 francia aranyokban és

239,291.875.75 frankot francia ezüstpénzben adtak,

4.248,326,374.26 frankot nemzetközi váltókkal (devisákkal) egyenlítették ki. A hadisarc 80 százalékát tehát, külföldi váltókkal rendezték.

A szükséges összegek egy részét Franciaország beállította három pénzügyi év költségvetésébe, a többit pedig a Banque de France-tól és a belsőből és a külföldön elhelyezett államkölcsön-járadékokkal szerezte meg. Hogy e nagyszabású pénzügyi művelet teljesen simán, minden zavar és gazdasági rázkóztatás nélkül történt, bizonyítéka Franciaország már akkor rendkívül gazdasági erejének, amely a háború után néhány évi szünet után még fokozódott.

Franciaországnak ebben az időben is igen jelentékeny külföldi tőkebefektetései voltak. E befektetések kötvényeit és egyéb papírjait részben aladták (természetesen előzőleg a szerzett kölcsönökből megvette polgaraitól vagy állami járadékpapírokról becsorlotta őket) és külföldi váltó alakjában követeléseket szerzett értük. A külföldi váltó tehát nemcsak a nemzetközi árukereskedelmek egyik legfontosabb értékiegyenlítője, hanem az utkori nagy illami pénzügyi transzaktiók egyik szinte elmaradhatatlan kísérő eszköze.

Nem kell tehát különös megértés ahhoz, miért igyekeznek a hadban levő államok már most, a há-

boru alatt valutájukat és a deviza árárt lehetőleg javítani, hogy a háború után pedig minden kínálkozó eszközt, módot és alkalmat erre felhasználják — még ha a kellemetlen fajtákból való is — semmi kétségünk nem lehet.

R. E

Fordulópont a háboruban

A hadikölcsön fontossága.

Mi följánlottuk és várjuk a békét, mely véget vessen az irtózatosan emberpusztulásnak. Ellenségeinknek azonban még mindig sokkal inkább sajnó verseségük, semhogy megadni tudnák magukat megérdemelt sorsuknak és tovább fenyegetőzne a végső erőfeszítéssel. Jövő béke legyen, avagy pedig vérbe fullasztó háború, hát bizonyos, hogy ez tőlük függ. De csak ez az egy. Mi összeszedjük és együtt tartjuk minden erőnket és ha úgy akarják, majd meg fogják érezni, hogy a felejük nyújtott olaják dehogyan is puhította el kezünket. Ököbe szorul ismét és az eddiginél is nagyobbakat fog reájük sújtani.

A hadikölcsön ügye ezen a válságos fordulóponton a maga egész jelentőségében domborodik ki előttünk. Egyik eshetőség sem találhat bennünket készületlenül és a gazdasági felkészültség teljességének akkora kell nőnie, hogy az általa megnyilvánuló elszántság ellássék a legmesszebbre is és ellenségeink csüggedő sorait még nagyobbra sokasítsa. És akkorrára, hogyha kell, bőségesen jusson belőle mindenre, ami vitáz hadseregeink diadalmas előnyomulását és végleges diadalát innen a front mögött emberi erővel csak előmozdíthatja.

Ugy halljuk, hogy már az aláírások eddigi eredménye is disszerűnkre válik. A dicséret azonban nekünk na nem elég. Nekünk a föltétlen győzelem kell és ennek biztosítására a hadikölcsön min len eddiginél impozánsabb sikere. Újabb erővel kell sikra szállnunk érte és senkinek nem szabad hiányozni a szent célra irányuló áldozatkészségből. Mozdítsunk meg minden eszközt, mivel kinek kinek a hozzájárulását megnyerhetjük, vagy magasabbra fokozhatjuk, hogy a nemzet közvéleménye az adott viszonyokba mindig beleélje magát és a hozzá fűzött még oly nagy várakozásokon is teljeszen. A mostani fordulópont jelentőségét is meg fogja érteni, csak kellően tárjuk föl számára.

A meghosszabbított és még hátralévő aláírási idő ajatt tehát ne ismeryen közölünk senki sem pihenőt. Főlegleg pényzünk és a velünk született agitáló és rábeszélő képességet állítsuk vala:nennyien a hadikölcsön szolgálatába, mely akár a béke, akár a kivárandó végleges győzelem áldásaival százzszorosan fogja kárpótolni hazafiás áldozatkészségünket.

HIREK.

Egy veterán nyomdász halála.

Egy félézázadon keresztül dolgozott ott az ölbombák gyilkos levegőjében, míg nem most 62 éves korában búcsút vett a küzdelmes élettől. Zalay Károly a Za'a nyomda legidősebb munkása elkötözött az élők sorából hogy e küzdelmes életet egy boldogabb, nyugodtabb cseréje fel.

Társai s ismerősei részvétellel állottak körül ravatalát s kísérték utolsó útjára a veterán nyomdászt, a szorgalmas munkást.

Szivárvány.

Szerdán délután gyönyörű látvány tárult a Balaton mentén az utasok és nézők szeme elé, amint levelezőnk írja. Az alkony első perceiben, amikor a nap a felhők körül kibújva bucsuzó sugarait küldte a földre, látalmas két ívet vetett az égboltra, amelyek fénye ragyogott, színpompázott Széles mezőn borította be a két ív az eget. S szin közelében ami bekerült, az égett. Minden, hogy, ház, fa, víz s feledhetetlenül szép képet mutatott. A vonaton az utasok nem győztek betelni a természeti csoda szépségének szemlélésével. S a gyönyörtől ittas szemek odatapadtak a szivárványos, amelynek perze mindjárt akadt magyarzásos s találgatja is, hogy a szivárvány a béke hírnöke. Alig akadt egy is az utasok körül, aki ne mondta volna e magyarzásra — adná Isten! Mig a szép természeti jelenség körülzsege az ég kárpíjtáak egy harmadát, addig nem akadt szem, mely másfelé tekintett volna, mint a szivárványra.

Hangos a gimnázium udvara.

Hosszu szünet után 3-án ismét eredeti rendeltetésének szolgálatába került a főgimnázium épülete. Megkezdődtek a régi helyen az előadások s már több-kevesebb normalis viszonyok között amennyiben már csak néhány helyiséget tart még elfoglalva a tartalékkorház S most tízpercenként ismét hangos a gimnázium udvara az adáló diákhadtól

A tanítók és a tanítónők háborús szolgálata.

A közoktatásiügyi miniszter leiratot intézett a tanfelügyelőséghez, amelyben értesíti, hogy az állam-szolgálati községi és faluközségi tanítók részére 600,

ovónok hárszer 450 korona háborus segélyt utalt ki. A háborus segélyt havi részletekben folyósítják.

Poloskavadászat a gimnáziumban.

A kiürült főgimnázium helyiségében egy látászik a felületes takarítás miatt a poloskák megmaradtak. s most a fiúk és leányok hordják szét az egész városban ruháikkal. Nem értjük, hogy erről a dolgról, miképen lehetett így megfedelkezni.

Af molnárak nem számíthatnak porzásra.

Több oldalról hozzánk intézett kérdésre értesítjük a közönséget, hogy a molnár az őrségnél porzásra semmit sem számíthatnak. Ez szigorú rendelet szabályozza, aki mindezek dacára mégis porzást számít az őrségtől, azt jelentésük föl, a többi a hatóság kötelessége. A rekvízitok az őrségi tanúsítványokon két, sőt ennél is több százeleket találtak porzásra számítva. Aki ezt teszi, az méltán megérdemli, hogy rajta is eszterjék a...

Az egyház és a papság a hadikölcsön érdekében.

A nemzeti összetartozás és együttes lételemplő jelensége, hogy társadalmi életünk minden tényezője — egymással versenyre kelve — lakadatulani munkálkodik az ötédi hadikölcsön sikerén, melynek jegyzését január 10-ig meghosszabbították. Fontosságánál fogva külön megemlítendő érdemei, hogy mindonik felekezetiünk papsága hagyományos hazafisággal s a nép lelki pártosához méltó közzéssel büszkölődik azon, hogy az otthonmaradtok — az állami kölcsönkérő szavára — teljesítsék honpolgári kötelességüket. Nemcsak lelkesítő szóval agítálnak a nemzet vidékre szökése kölcson érdekében, hanem tehetőségükhöz képest példával járának elő a jegyzésben is. A katolikus egyház vagyón ezuttal is a milliók imponáló számvál szerepét a jegyzők sorában és a nagyarányú részvételét mindeneképp figyelmeztet, hogy a harmadik évében járó háború győzelmes befejezésére anyagi erőnket is teljes mértékben latba kell vetnünk. A többi egyházak is nem kisebb lelkesedéssel és odaadó készséggel sietnek a rendelkezésükre álló összegek jegyzésével emelni a kölcsön sikerét. A hadikölcsön tudvalevően népkölcsön, amely igazán nagy eredményt csak úgy mutathat fel, ha a legszegyebb néprétegek pénzere jébből terdük össze. A legszegyebb néprétegek bevonása a hadikölcsönbe a mi viszonyaink között eredményes csak úgy lehet, ha minden felekezet minden egyes papja teljesíti hazafias kötelességét és hűvelel megismereti a hadikölcsön sikerének nagy nemzeti fontosságát és egyben az abban résztvevőre nézve feltétlen hasznosságát.

Hét órai zárás az üzletekben.

A hivatalos lap közli a kormány rendelkezését, amely szerint boltokat, az azokhoz tartozó irodák és raktárhelyiségekkel együtt januárban és februárban este 7 órakor be kell zárni és csak reggel fél 8 órakor szabad felnyitni, márciusban és áprilisban a nyitás fél 7 órakor történhetik. A tulajdonosok élelmiszer vagy egyéb árucikkeket árusító üzleteket este fél 8 óráig lehet nyitva tartani és reggel 7 órakor

nyitni, március és április hónapokban pedig esti fél 8 órától reggel fél 6 óráig kell zárva tartani.

A plébánia-épületek felülvizsgálása Zalamegyében.

Megyéspüspökünk, báró Hornig Károly veszprémi bíboros püspök most kiadott körlevelében elrendelte, hogy szentel a kerületi esperesek a számadók vizsgálata alkalmával a plébánia épületeket is felülvizsgálják, főként azokat az épületeket, melyeket a javadalmas tartozik fontartani és egyben felhívja az espereseket, hogy szerzett tapasztalataikról hozzászóljanak, mint főpásztorhoz évenként jelentést tegyenek.

Az államvasuti kedvezményes áru bérlet és szabadjegyek.

A kereskedelmiügyi miniszter az 1916. évre kiállított államvasuti kedvezményes áru bérlet- és szabadjegyek érvényességét (ideértve az 1916. december 31-én lejárt, időleges szabadjegyeket is) 1917. január 31-ig bezáróan meghosszabbította. Ez a meghosszabbítás nem vonatkozik a kedvezményes igazolványok egyéb némeire, jelszól a félári jgy váltásba jogosító arcképes igazolványok csak az esetben jogosítanak kedvezményes utazásra, ha azok az 1917. évre megfelelően érvényesítve vannak.

A ravasz székeley katonák.

Az oláhok elleni harcokban 4 székeley bakát bízták meg azzal, hogy egy nagy csapat elfogott oláh katonát kísérjenek hátra a front mögé. A nagy számú megjelölt ember csendben csammogott a székeley bakák szaronyá felé, s így érték el egy kisebb erdőhöz, amelyen keresztül kellett menni. Itt az egyik baka megszólalt:

— Komán, ez így nem jól van. Mi csak mindössze négyen vagyunk, osztán ha az erdőben ez a sok oláh el kezd szaladni, hát sohasse érjük utol őket, meg el is bujhatnak a bokrok között.

A három baka igazat adott az óvatosságnak és elkezdtek tanácskozni, hogy miképpen lehetne a kérdést megoldani. Végül is az egyik baka megállította a menetét oláhu elkiáltotta magát:

— Minden ember adja ide a nadrágszíját!

Az oláhok nagy reszkedve, mert azt hitték, hogy utolsó órájuk ütött, elvet tettek a parancsnak, oda adták a nadrágszíjukat és hogy a b 6 katonanadrágok le ne eszussanak, a foglyok kénytelenek voltak közüket a nadrágon tartani. Lógó nadrággal szaladni valóban nem lehet s így sikerült az erdőn mindenkiből nélkül átjutni.

Békétárgyalás és lövésár.

A körüli villamosan beszélget két magyar tárgyalóját a háborút és szóba került az antantós válság is a mi békeajánlatunkra. Aztán ha megkezdték a tárgyalást. Úgy lesz az, mondja az egyik — mint a szabadkai lövésár. Mert hogy ott így vesznek lovat:

— Hogy ez a gebe?

— Négy száz pengő!

— Ost! van kandék ábrázolja annyit kérni?

— Mi köze hozzá?

Ezután a rövid beszélgetés után a verő köpeny teremt az eladót ez meg visszatni.

— Kell-e háromszázötvenért?

— Nem loptam a pénzt!

Újabb pofonok, szitkozódás között, végre este felé megegyeznek.

— No lassa, egyetlen jó komám, — szól a verő, — mégis csak kend a legbecsületesebb kupec az egész szabadkai vásáron. — Hát így lesz az a békével is.

Öngyilkos postaszóka

Eldobta magától az életet, hogy földi szenvedéseitől megváltsa az erőszakkal keresett halál: Németh József jóravaló, jólelkű munkása volt a postának, ki valószínű gyógyíthatatlan baja kergetett a halálba, hogy a földi szenvedésektől és nélkülözésektől megváltjon. Öngyilkosságát ott a postaépület padján hajította végre, hol napi munkáját végezte.

Népkönyvek Szegeden.

Szeged városa a szegényebb néposztály élélményesének megkönyvitésére a föl idejére négy népkönyvhát állított fel, ahol egy-egy adag ételt harminc fillérért árusítanak. Hetenként kötszer huusélt is adnak ezért a pénzért.

A mezőgazdasági felmentettek téli behívása.

Mivel a mezőgazdasági munkák a téli hónapokban nagyjából szünetelnek azokat, akiknek kisebb kiterjedésű birtokuk és csekély számú állattalományuk van, szórányos tli gazdasági munkáikat pedig hozzátartozóik is elvégezhetik, katonai kiképzés végett 1917. január és február hónapra tényleges katonai, illetőleg népfőlkései szolgálatra behívják. A tavaszi gazdasági munkák elvégzésére azonban ezek 1917. március 1-től március 31-ig minden kérelem nélkül hivatalból újra felmentést kapnak. Ilyen katonai kiképzésre föl-g az 1889-1898. évi születéseket hívják be.

Fekete pecsét a hivatalos íráson.

A belügyminiszter leiratot intézett Zalavármegye alispánjához, amelyben annak az ohánának ad kifejezést, hogy a király elhunytá alkalmából elrendelt országos gyász teljes ideje alatt, tehát 1917. május 29-ig, a vármegye által tett írásos intézkedéseken fekete pecsétet használjanak. Gyászkeretű papír használata az ismert viszonyok folytán nehézségekbe ütközött, ezért ohajja a miniszter, hogy a kegyeletesség miatt a fekete pecsét használatával dokumentálják a hatóságok. Természetesen Zalavármegye törvényhatósága meg fog felélni ennek a föl hívásnak.

Jegyezzünk hadikölcsönt.

Mert ez a legővedelmesebb és legbiztosabb befektetés Magyarországon mezőgazdasága, ipara és kereskedelme oly kiapadhatatlan forrás az államnak, amelyek az áldozatos hadikölcsönkötvények tulajdonosainak mindenkori teljes biztosított nyújtanak.

Mind nagyobb az állam anyagi ereje, annál nagyobb a hatalma, annál jobban védheti polgárainak javait, annál jobban diadalmaszkodunk ellenfeleink felett.

Adjon tehát mindenki lehetőséghez mérték kölcsönt a hazának, mert a legkisebb jegyzés is ez a nagy közös cél szolgája.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematográfia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb mozgószínházakat mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Anália** zongoraművész nő szolgálja. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatóság.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vastkos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigoruan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozaikjának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legújabb krónikása, irásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világháború történetét, azt mind elénk tárja festői szépségű képekben. Érdekesség, művészi nivóval és előkelő írás jellemzi Horvát Ferenccel, az Uj Időköt, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbárállásokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Hírlíftózási ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut. 16. sz.

— A „**Vasárnapi Ujság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-útea 4.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Népnap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melagon ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut. 15/a. — Hírlíftózási ár félévre 10 kor. Mutatványzatot készségeel küld a kiadóhivatal.

MILKA

Suchard
KITÜNÖ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

NÉVJEGYEK

A világháború
minden mozzanatáról
bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő

eddig még nem létezett nagy
váltásokban jutányos áron
készítetnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal!ellintésetnek.

értesülésekkel, térképekkel, ma-
gyarazatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI-NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest,
VII. Rákóczi ut. 54. szám

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok illeskes kivitelben jutányos áron
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Működésük díjazású szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Háborús jegyzetek.

Schmoller és a zsidókérdés.

Németországban, ahol már a háború alatt is igen komoly intézkedések történtek a békés állami, gazdasági és társadalmi élet előkészítésére az ország legkiválóbb elméi mintegy adott jeltre valamennyien „a zsidóság viszonyával az államhoz”, röviden: a zsidókérdéssel foglalkoznak. E kérdés főképpen azért lett aktuális, mert sok szó esett a zsidó Rathenau-nak miniszteri székbe való meghívásáról, amit a konzervatív körök természetesen nem néztek jó szemmel. Preusz és Delbrück tanárokkal szemben, akik — mint a radikális és fölvilágosult gondolkodás képviselői — vehemens küzdelmet folytattak az ellen, hogy állások betöltésénél vallási kérdéseket bolygassanak, — Schmoller titkos tanácsos a konzervatív gondolkodásnak ad hangot, de cikkében — mint fölvilágosult ember — kénytelen komcessziókat tenni

ellenfeleinek. Cikkéből a következőket idézzük:

— Nem zárkozhatom el attól — ugymond Schmoller —, hogy ne adjak Preusz tanárnak igazat, aki az uralkodó rendszer igazságtalanságát abban látja, hogy a vallást kizáró és mellőzési oknak tekintik, de ezt nyilvánosan nem vallják be, sőt tagadják is és éppen nem a legerősebb jellemeket engedik szőhöz jutni. Ebben a szemrehányásban van igazság. Az a zsidó asszeszor aki kikeresztelkedik, hogy bizonyos hivatalokat elérjen és az a zsidó földbirtokos, aki ugyanezt teszi, hogy az önkormányzatban emelkedjék, bizonyára nem képviseli vallásának és fájának legjavát. Igaztalan dolog lenne általánosságban azt mondani, hogy mi alkotmányunk jogegyenlőségi elvét súlyosan megsértjük. A porosz államéletből már majdnem teljesen eltűnt a zsidók mellőzése és itt-ott ennek az ellenkezője látható. Hogy a szociáldemokráciát 1880-tól 1914-ig gyakran hamisan ítélték meg, ép annyira a

maguk hibája, mint a kormányé de az igaz, hogy még a mérsékelt képviselőiket is kizáratták, hamis ürüggyel az önkormányzat bizonyos ágaiból. Ebben a kérdésben is változás történik és Poroszországban egy évszázad óta figyelhető meg, hogy a jogegyenlőséghez mind gyorsabb tempóban közeledünk, noha tagadhatatlan, hogy néha visszaesés mutatkozik a rendi állam irányába.

A cipőtalpaló gimnazista.

Az igazságügyminiszter régebben dicsegettél emlékezett meg egy bíróról, aki maga talpalta meg cipőit a háborús drágaság miatt. Bár a magunk részéről úgy hisszük, hogy egy bíróra nézve nagyobb dicőség, ha jó ítéletet hoz, mintha cipőt talpal, — megértjük a miniszteri elismerést, mely voltaképpen a magyar faj és magyar képességek rugalmasságának, mindenhol való fölhasználhatóságának szót.

Ugyanez az elismerés jár ki annak a nagyváradi gimnazistának, aki nyári szünetében beállt szustériásnak és mire az új iskolaév elkövetkezett: fölzsabadult a

Jézus a csatatéren.

Hódolni jöttek a királyok,
Három, hatalmas, nagy király.
S a jászol szegény gyermekének
Mindhárom dúz kincsel kínál.

Földbred im, az dőlöt asszony,
Kis Jézus Anyja, Mária,
De kit a hódolat megillet,
Nincsen mellette szent Fia.

Üres a jászol... Nincs a Gyermek.
Remeg a nép: mi lesz velünk.
Egy fájdalom sír — földön égen:
Hol vagy megváltó Istenünk?

Kül régtől várunk és óhajunk,
Ki halálnak is Ura vagy,
Hatalmasoknak legyőzője,
Türköt reménye, el ne hagyj!

S a gyermek Jézus éjék-éjén
A Kárpátok bérceire száll.
Alatta vérfolyam hullámszik...
Arat, csak arat a Halál.

Csaták pusztító viharában,
Ki hallja meg a Gyermeket?
Szeliden szól: az Atyám küldött.
A Béke vagyok s Szeretet!

Üres a hajlék... S visszatér
Három hatalmas nagy király...
S a seregek szent félelemmel
Sóhajják: Urunk, ránk mi vár?

SÁROSI ÁRPÁD.

Pfeiffer tanár fogadalmi képe.

Írta: Dr. Lukács József.

PFEIFFER ELEK, főgimnáziumunk művészeti tehetségi rajtanára egy Madonnaképet festett s azt a felső templomnak ajándékozta. A képet a jövő vasárnap áldja meg Horváth György piarista házfőnök és igazgató a 11 óras misén s ez alkalommal szent beszéd is lesz.

Bevezetőül cikkünkhez ezt a történelmi részletet adjuk. Amit ezután írunk, az a képnek s a kép létrejöttének méltatása. Nem térhetünk csak úgy, szerencsén e kép felett napirendre. Az élet eseményeinek árából kiemelkedik eszméi tartalmánál s a kivitel nagyszerűségénél fogva a Pfeiffer-féle Madonna.

A képnek mind a koncepciója, mind pedig a kivitele egyaránt fontos. A művészkép meglett ideával, mélységes tudással, kifejezési készséggel egy hosszú időn át végzett tanulás és kutatás után, amelyben művészetének értékét az egységiség vonzó, talentumos ereje különösen mélyítette — s azután egy életpeződ arra inspirálta, hogy lelkiének palotájáról

Adakozzunk a Had-segélyzőnek.

cipőkészítés és cipőjavítás nemes művészetében. Az elismerés mellett azonban fölmerül a kérdés: nem volna-e indokolt az iskolákba — különösen az alsóbbfokúakba — az ipari oktatás elemeit is bevinni. A sílőj-tanítás sikere és nagy eredményei eléggé ismerték: nincs benne semmi lehetetlen, hogy az iskolai oktatás keretén belül a műhelymunka más ágaitval is megismerkedhessék a tanuló, hogy később — ha mostoha sorsa rákényszeríti — képes legyen magán segíteni. Anélkül, hogy kötségre akarnók vonni, mily jelentős a magyartulompompán beszélő kis nebulóba, ha az anyai és tárgyi ragozás közti finom disztinciókat is megtanulja, — rá kell mutatnunk, hogy az iskolának mégis csak az a célja, hogy életnek neveljen; az iskolai ismereteknek tehát elsősorban praktikus ismereteknek kell lenniök.

Olaszország határait Isten vonta meg.

Az olasz hadsereg főparancsnoksága megparancsolta, hogy a repülők levelezőlapokat dobjanak le a „megváltatlan területekre” és Albániára. A levelezőlapokon egy térkép található, ez Carlo Fontana festő

kivitelése a valóságba mindazt művészi érvényesséssel — így jött létre a Pfeiffer-féle Madonna.

Pfeiffer tanárt eddig, mint Madonnafestőt nem ismerték. Genéreképei, portraí-t azonban mind megannyi értékes bizonyítást voltak művészi érejenek.

Nem régiben felesége nagy betegségbe esett. Az aggódó férj fogadalmat tesz, ha Isten visszadítja az életnek a már-már elvesztett fiatal hitvest és anyát, — egy Madonnaképet ajánl fel halálából az Ég kegyelméért.

Ez az alkalom az inspiráló erő, amely Pfeiffer tanárt a kérdéses Madonnakép megfestésére lelkesítette. S a felajánlás idején vezető esetjét sokirányú elfoglaltsága mellett több hónapon át, míg a napokban a kép teljesen elkészült.

A festmény a Boldogság Szület ábrázolja karján a gyermek Jézussal, aki előtt az adományozó és családja — felesége és gyermeke hódolattal hálálkodnak.

A kép teljesen eredeti De értékét nemcsak az eredetiség zománca adja, hanem a kivitel fensége is. A kép döntő érd a mellett, hogy Pfeiffer Eleknek volt művészi mondanivalója látája zsvaivaként az azt gyönyörű formába is tudta önteni. A képen ugyan's az érzés és átgondolás nemes mélysége a megértés át-hatás erejével s a kifejező eszközök ritka gazdagságával egyesül. Minden — ami kifejezett rajta — az egy összefogott harmonia.

A frissen és údén buzgó művészi erő a színek oly csodás bőséggel és harsogó szépséggel beszéli el háláját, kegyeletét s fogadalmát, hogy az minden

műve, meg egy vers, ezt D'Annunzio Gábor, olasz királyi hadnagy írta. A vers címe: „Olaszország határait Isten vonta meg” és prózai fordításban így hangzik:

„Felszabadított és még felszabadítatlan testreinknek, népünk ősi, a szülőházától elszakított telepneink, rokonainknak, akik római származásuk letörölhetően bélyegét sohasem rejtik el és csak akkor növézülhetnek, ha származásukkal Olaszország nevében és dicsőségére azoknak, akik Krisztusban testvéreik, büszkölkednek — nyitl és titkos ellenségeinknek, a jó és gonoszörzésneknek hozzuk ime az isteni és emberi jog nyilvánvaló tanuságát, amelyet é s háborunkban küzdünk és vérezünk — Ott, a nagyüzerti istenházában, a szí Rómalegszentebb helyén a templomok templomában, a keresztényen tan forrásánál, ahol a keresztiség szentségét osztják, ott van Itália és a hozzá tartozó tenger bronzbaöntött örökképe A Fin keze vadi az országot, amelyet” mi a mi vérünkkel tisztítunk meg, az Atyá karja emelkedik fölénk, hogy megáldja és a Szentlélek fénye ragyogja be Az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében: az oszthatatlan Szentháromság követeli vissza az oszthatatlan hazát. „Isten is ugy akarja!” — ez ma a mi catakiáltásunk győzelmes hárcunkban. — Amn szoborban nemesak reményünk, hanem bizodalunk is megtestesül. Az isteni Szentháromság akarata az egész Itáliának akarata is, amelyet belénk oltott a szent keresztiség áldásával És meglesz az akaratunk!”

A „Hadszövegélyző”

elmaradt estélye február hó 1-én fog megtartani,

szemlélet megkap s annak lelkében igaz művelzetet szerez.

Egy családi élet apró, keskeny medrű története a művészi erő eme külső vetületében valóban fenséges dimenziójúvá növekszik.

A kép felső része — Madonna a kis Jézussal — a glóriás fény egész özőnében tündöklök. Vízözserűen jelenik meg a Madonna, akinek megfestésében Pfeiffer ugyanazt a hagyományos irányt követte, amelyet századok óta minden igaz művész törvönyszerűen tisztelt és követ. Mellette ódes jelenés ismétlése a gyermek Jézus alakja

A kép ő része a fenséges kifejezésének magasságát emelkedik. Innen hull le a hálálkodó családra az égi vigasztalás derűje, mely az áhíhatóság visszatrözdösésének erőteljes fokozója.

A kép alsórészén a festőművész családjának három portraítájával találkoznak. E képesoportazáról is csak az elismerés dicsőró hangján szólhatunk. A mai idők lethargiájában szinte jól esik az ily egész-séges és úde érzékkel megrajzolt s a lélek bensőségét visszatükröző képen gyönyörködünk. Beszédés minden alak rajta s szemléletével alig tudunk betelni. Ez a három portraí hál tolmácsa a kép intenciójának. S a hatást nagyban fokozza az itt megnyilvánuló clair obscur színezés.

S ha a kép felső része a behizelő báj, az engesztelő szelidség és az égi örömköz igaz kifejezése az alsó rész a vett jótétemény nyomában fakadó áhíhat és derült életöröm csoportosítása és realizálása.

Külön kell itt megemlítenünk a kis gyermek

HIREK

A Pfeiffer-féle Madonna megáldása.

Tárca rovatunkban múltatott Pfeiffer-féle Madonna megáldása vasárnap, jan. 14-én lesz délelőli 11 órakor a felsőtemplomban.

Wajdits Gyula püspöki helynök.

A jótékonyágáról híres pécsi kanonokot, Wajdits Gyula prölatust a pécsi püspök általános püspöki helynöké névezte ki. A kitüntető kinevezés az egész egyházmegyében nagy örömet szerzett, mert Wajdits Gyula prölatust köztisztelte özei jótékonyágáért, nemeslelkűségéért és mély tudásáért. — Városunkban is nagyáramu rokonsága örvend Wajdits kanonok kitüntető kinevezésének.

A varrógép.

(R.) A varrógép! — hány ezer és ezer kis existenciát rejt magában a szócéka. Hány nyomorgó család kenyere, hány árva elhagyott nő élettársa és hány álmatlan éjszaka regénye, nyomora és szenvedése.

Maga a szócéka a nyomort, a nélkülözést jelent. A varrógép mellett meggyörnyedt nő vézna alakja és a pilogó mögés: festök idején, kik rögen megörökítették ezt a nyomort.

alakját, mert annak plasztikus ábrázolása a kép értékének egyik drága gyöngyszeme.

A képen az écsékezés a látványának megfelelő, mint minden nagyobb arányú festményen.

A kereten egy kis fényplakette látható. Ez a késő kor embereinek is megmagyarázza a festmény létrejöttét. Félrása a következő: Ezen festményt leg-alázatosabb hódolattal a szerző ajánlotta fel az Úrnak abból az alkalomból, hogy az ő végtelen, a természetfeletti kegyelme szeretett hitvesét visszaadta az életnek.

Még a festmény felajánlási ísméjéről kell szót ejtünk. Ez nem új a művészettörténetben s mintha a cinquecento vizióiból születtét volna a szerző lelkében. Ez hagyományos szokásban volt a közpörkép, a virágzó renaissance idején Olaszországban és Németalföldön is. Az ilyen képeken az adományozó magát is lefestette, amint őlj vagy tündelő alakban a Boldogságos Szűz tisztelőtének áldoz.

A művészettörténet az ilyen képeket „Donator-Madonna” elnevezés alatt ismeri. Ilyen Raffael Sixtusai Madonnája, a Genfi plárkép, az ifjabb Holbein Meyer-féle Madonnája, a nevai, Pesaro Madonna és még sok más.

De fejezzük be. Csak azt iktassuk még ide, hogy Pfeiffer festménye el nem némojú nyelven beszél századokon át egy ideális lélek fogadalmáról.

Maradandóbb, érthetőbb s ékezősőbb emlékekkel alig örökíthette meg háláját az Ég kegyelméért. S városunk e fogadalmat miatt egy igaz műreimmel gazdagabb lett.

A nagyváros lüktető élete: zene, tánc és vigalom a csillogó éjszakában és a kiesiny mécs mellett szegényes padlásszobában dolgozó varróleány meggörnyedt alakja, besétt fénytelen szeme, vézna ujjai, elfáradt, esontos lábái és az egyformán zakatoló varrógép: a pompa és nyomor, az igazi nagyvárosi élet belső képe.

A nyomort tetézte a lőképezés, az uszorás, ki a szegény, elhagyott lelkek állandó része volt. A legelső kínalkozó alkalmankor könyörtelenl bánt el a szegény varrógép tulajdonosával, sőt ha tehette, börtönbe is juttatta. Az örökös munka és nyomor mellett mindig ott lebegett a fej fölött az uszorás hölgyek ritkán fizeték pontosan. A pénz nem mindig volt egytt s ilyenkor a rettegés és félelem sorvazottta az amúgy is örökös munkában meggyötört nőt...

Varrógép! — már nem oly féltelmes, már nemcsak a nyomort, de a láncra vert ördögöt is jelenti. Háborúnak kellett bekövetkeznie, hogy ezeket a rémeket, az uszorásokat, a szegény nők kiszípolozót a nemzeti utokéjra. A kormány a kivételes törvények alapján rendeletet bocsátott ki, mely véget vet az eddigi visszaéléseknek és oltalomba részesíti a szegény varrógép vezetőit.

Ezer és ezer dolgozó kéz emelkedik a magasba, hogy háláimát rebejjen. Ezer és ezer dolgozó nő szíve megkönnyebbül. Az örökös rettegés megszűnik, a rémet a háború elűzte. Az éjszaktól megszűnik és összefonnyadt arcból, a kifáradt, fénytelen szemek mintha életre kelnének. A megélhetésnél is súlyosabb gond eltűnt és a szomorú lelkek felvidulnak.

De sok más dolgot szült a háború!

Ma egy éve

"Daily Telegraph", 1916. január 3.: D'Annunzio hosszú cikkeket szentelt Vittorio Emanuele dicsőségének kiküldetésének, egy színpadon császárral ellenében egyszer és rettenthetetlen latin királynak írja le, akiben katonának lelke él. Mindenki meg van győződve, hogy az "Ervia l'Italia"-kiállítás fel fog hangzani Bécs utcáin, majd ha a porba döntött Togethroff-emlék mellett bevonulnak a városba az olaszok.

Bugsch ezredparancsnok itthon.

Bugsch Aladár huszassaink vilós ezredparancsnoka néhány napi szabadságra városunkba érkezett.

Az erdélyi Menekültkezelő Gyámoltó bizottság teadélutánja.

Vasárnap, január 14-én délután 4 órától 8 óráig terjedő időben az Erdélyi Menekültkezelő Gyámoltó Bizottság a Polgári Egylet nagytermében zenével egybekötött teadélutánt rendez. A nemes cél érdekében — reméljük — hogy városunk úri közönsége a teadélutánon megjelenjen. Az itt levő nagyszámú menekültnek még meleg ruhára, cipőre és fára van szüksége. Ez összeg előteremtését szolgálja a teadélután Idemem kell külön magyarázat. A helyzet súlyossága kéri a követeli tőlünk, hogy segítségünk elaládi tushelyektől megfosztott honfitársainkon A

mozgalom élén — hogy a teadélután minél nagyobb erkölcsi és anyagi sikerrel járjon — városunk úri asszonyai állanak.

Anyá és csecsemővédő tanfolyam.

A Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur elhatározta, hogy anya és csecsemő védő tanfolyamokat állít fel. — Az első tanfolyam Szombathelyen fog megtartani és f. évi január hó 29-én kezdődik, s hat hétig tart. Pályázhatik minden magyar honos 24 — 26 magyarul beszélni és irni tudó nő, aki a polgári iskolának 4 osztályát elvégezte, vagy a tanfolyamhoz szükséges műveltséggel bír és erkölcsi kifogás alá nem esik.

Az iskolai és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt bélyegtelenn kérvényt a szombathelyi vagy veszprémi gyermekmenhely igazgatóságához nyújtandók be január hó 20-ig.

A tanfolyam ingyenes, de hallgató saját költségén tartja el magát, a tanfolyam melletti internátusban, azonban a belügyminiszter ur kivételesen megengedheti, hogy az arra szoruló és érdemes hallgatók ingyenes ellátást kaphassanak.

Pályáznai szándékozók, mielőtt kérvényeket benadják, a polgármesteri hivatalban jelentkezzenek.

Királyunk Imája gyűrűk.

Az Országos Hadsegélyező Bizottság igen izlésees gyűrűket hozott forgalomba felejtethetlen emléktől jó királyunk „A király imádkozik” című közsímet képmek dombornyomásával. A gyűrűk, a melyek ezüstből készülnek és 2 koronásrt rendelhetők meg a front nevezett bizottságnál (V. Képviselet) már eddig is tetemes összeggel gyártították hadban elcsesett derék katonáink özvegyeinek és árvaiknak segélyalápiát. A bizottság hiton reméli, hogy most, a lámpán nemes királyunk eltávozott az élők sorából nagyközönségünk még melegebben karolja fel a hazais vállalkozást, a mivel nemcsak a nemes célnak áldoz, de szép emléket szerez magának a fenekelt király arcmásában is

A rekvirálás határidejének meghosszabbítása

A közlemezési Hivatal által elrendelt rekvirálás határideje január 15-én lejár. Az eddig nyilvánosságra került adatokból megállapítható, hogy a Közlemezési Hivatal a törvényhatóságok területéről mintegy hat millió métermázsza gabonának a beszoiglatásáért rendelte el. Sok helyen technika okokból nem lehetett sikerrel fogantatosítani a rekvirálást és erre való tekintettel valószínűleg meghosszabbítják a január 15-én lejárandó határidőt

Betöréses lopások

Napról napra újabb és újabb betörésekről és lopásokról tesznek jelentést a helybeli rendőrkapitányságnál, melynek elmei eikk és ruhanemű szerzőre irányul. Jól teszi a lakosság, ha őtérőbb figyelemmel öri ingóságát s megővő készletét szorosabb zárral állti tetja.

A Zalamegzel tanítók in ernátusa

alapja javára a helybeli ipartestület 20 koronát volt szives adományozni miert is ezuton fogadják a tanítók háias köszönetét.

12 millió az ötödik hadikölcsön kanissai eredménye.

Minden Demosthenenél szebben beszélt a tett. Helyi pénzintézeink büszkének lehetnek az eredményre, melyet az ötödik hadikölcsön jegyzésből produkáltak, de mindnyájunknak dicsőretére válják, mert semmi-vel sem maradtunk hátrább az eddiginél.

Az összes jegyzésekből a legtöbb a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankra esik mintegy 7 1/2 millió, a többi a különböző pénzintézeteknél különböző arányokban oszlik meg.

Fiatal bűnösök betörő bandája.

A háború folyama alatt nem is újsg, hisz nem is az első dolga, hogy kiskuro züllött alakok bandává verődte itt is ott is betörnek s ami kezük ügyébe akad elemelik. Sajnos a rendőrség a kiskuro bűnösökkel nem léphet fel a logkeményebb szigorral, kik a szálló fegyelem hiányában teljesen elzülnek, sőt nagyon okan akadnak közöttek, kik szűleik utatására indulnak kalandos betöréseikre, hogy a nincetelenségben enyhítsenek, — mert a legtöbbje irtózik a munkától, kellemesebb a henyé semmittevés s mások vagyonának megdézsmálása. A napokban is egy ilyen züllött kompánia állott rendőrségünk itélkezésre várva, kik különböző helyen a kirkatokat törtek be s a vausion is a teherkocsi tartalmát dézsmálták meg. E bűnösökkel szemben a társadalom minden tagjának a legeserebben kell örökönie s garázdálkodásaikat megakadályozni, mert ez apró palántákból nőnek ki majdan az igazi kérges lelkű akasztófa virágok.

A tizennyolc évesek sorozsása.

A hivatalos lap legújabb száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét az 1899. évben született népfőlkérésre kötelezetkét összeírása, bemutatás szemléje és behívása tárgyában. A rendelet szerint az 1899. évben született népfőlkérésre kötelezetkét jan. 29-től február 10-ig fognak megtartani.

A felosztott kétkoronások beváltása.

Az osztrák-magyar bank figyelemzesteli a nagyközönséget, hogy a kétkoronás bankjegyeknek fél és negyed darabjait 1917. január 31-ig beszárólag levonás nélkül beváltja. Ellenben 1917. február 1-től kezdve minden egyfél és fél vagy egy negyed bankjegy után, a mely pénztársáinál e naptól kezdve felmutatva lesz, a beváltásnál darabonként 5 fillér előállítás költségét a bankjegy értékéből le fog vonni.

Két új regény az ifjúságnak.

Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás újví számban egyszerre két új regény kösletét kezd meg. Az egyiket Szemere György írta s címe A kis káplár, a másikat szerzője Benedek Elek Az utóbbi pompás új leleményű állatregény rókaomáról. Az újví számba írtak még: Benedek Elek verset, Szabóné Noggall Janka novellát, Avar Gyula mesét, Schöpfung Aladár érdekes cikket. A koronásról a Kis Krónika rovat és számos gyönyörű eredeti képfelvetel szól. Tarka mese, rajtványok szerkesztői kösletek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedeve 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. — Előfizetéseket elfogad a mutaványászmatok küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Minden előadása a kinematográfia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb mozgószínház műsorát mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművész nő szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri az igazgatóság.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételei joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely egy részről szigorúan tudományos, más részről könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború leghíbb krónikája, irásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határain történt, azt mind elént tárja felelő szűpségű képekben. Érdekes, művészi nivóval és élkelő izlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közönlényekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom Apóloja. — Előfizetési ára negydedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Ujság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negydedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb új-ág a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatószámát közzéggel küld a kiadóhivatal.

A világháború

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értéstelesekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA, Budapest.

VII. Rákóczi ut 54. szám

NÉVJEGYEK

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítőinek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseink díjazásában szorít.

Feladványok szerkesztője:
Eörös Sándor

Megjelenítők szerkesztője:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Megjelent az amnesztia rendelet.

A Budapesti Közlöny legutóbbi számában jelent meg az igazságügyminiszter 1521/1917. sz. rendelete a koronázási amnesztia tárgyában. A rendelet szabályozza a kegyelemben részesülés kérdését és a következő osztályozást állítja föl:

1. Általános kegyelemben részesülnek:

a) a három hetet meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre vagy 200 koronát meg nem haladó pénzbüntetésre a bíróságok által 1917. évi január hó 1-ig jogerősen elítéltek és

b) a hadbavonultak feleségei és özvegyei, amennyiben a fentebbi időponti három hónál hosszabb, de hat hetet meg nem haladó szabadságvesztés büntetésre, vagy 200 koronánál magasabb, de 400 koronát meg nem haladó pénzbüntetésre elítéltek ha a cselekményt férjüknek a háboru idején teljesített katonai szolgálata alatt követték el.

2. Amennyiben a szabadságvesztés büntetés, mint főbüntetés mellett mellékbüntetésként pénzbüntetés is szabott ki, úgy ezek a büntetések az általános kegyelem alá csak akkor tartoznak, ha a főbüntetés-ként kiszabott szabadságvesztés büntetésnek és a pénzbüntetés helyettesítő szabadságvesztés büntetésnek együttes tartama három, illetőleg hat hetet meg nem halad.

3. A hadbavonultaknak háromtól hat hétig, vagy 200 koronától 400 koronáig terjedő büntetésre ítélt feleségei és özvegyei az általános kegyelemben részesülnek akkor is, ha az elítélésük alapjául szolgált több büntetendő cselekmény egyike férjüknek a háboru idején teljesített katonai szolgálata alatt követett el, illetőleg a jogi egységet alkotó büncselekmény valamelyik tényálladéka ismerve ez alatt az idő alatt keletkezett.

4. Az általános kegyelemben nem részesülnek az úrdírgító visszaélések vagy uzsora miatt elítéltek és azok, akik előzően szabadságvesztés büntetésre jogerősen elítéltek.

Azok mellett, akik általános kegyelemben részesültek, egyénenként kapnak kegyelmet azok, akik életmódjukra, egyéni viszonyaikra a büncselekmény elkövetésének módjára és indító okaira való tekintettel a kegyelemre méltóknak látszanak, különösen: akiket a háboru családi vagy vagyoni viszonyaikban súlyosan érintett.

Kegyelemben részesülnek azok is, akiknek elítélésére 1917. január 1. után vált jogerőssé, ha egyébként a megkegyelmezés feltételei reá nézve fenn forognak.

Az új szállítási adó.

Február elején a Máv és természetesen a magánvasutak teherforgalmát harminc százalékos szállítási adóval terhelik meg. Az erre vonatkozó törvényjavaslat a szállítási adót egyelőre három évre térvezi. Fölmerült az a terv is, hogy azoknak a kőbányavasutaknak, amelyeknek pánsági helyzetét a költségek, a személyzet háborus pótlékai kedvezőtlenül befolyásolták és amelyeknek nincsenek háborus szállítási, a szállítási adóból valamelyes százalékot engedélyezzenek. Ére az engedélyre azért is rászorultnak ezek a kőbányavasutak, mert hiszen az új szállítási adó kivesszi a kezükből a fedezetet, amelyből megrongált pánsági helyzetükön javíthatnak.

A Karsztfennsík harcai.

Talán lesz idő, mikor azt fogják mondani, hogy elmulasztottak valamit a háborúból azok, akik a Karszton nem voltak. Ott a háboru más formákban jelenik meg, mint közönségesen; hevesebb is, keményebb is. Egyéni jellege van és szantalan eszköze és fogása, ami csak az övé. A Karszt katonáinak előbb meg kell érteniük ezt a sajátosság háborut, hogy élni tudjanak benne.

Az egész fronton aligha uralkodnak valahol is hasonló viszonyok, mint itt. A személyesen tagozott sziklatalaj, valami befejezetlenség. Állhatatlanság a természetben, az egymásba gyömöszölt fák keskenyke, nyomásztóan szük úttalakkal adják meg jellegét ennek a darab földnek, amelyet oly kevesen ismernek, holott csak egy maoskaugrára van Görztlől és Triesttől.

Mindig csak azt hallottuk mesélni a Karsztról, hogy trópusokan meleg nyara van, amely egy sereg kigyót oszlogat elő odvából; nem kellően a bőra sem, a bőra, amely zivatarral terhes és behatol a legkisebb hasadéka. Minden évszaknak meg van itt

a maga különösége, úgy hogy az emberek, ha csak nem muszáj idejönnék, elkerülik ezt a helyet.

A fennsík patriarchálisan élő lakói mesélik, hogy jönnek ugyan hozzájuk idegenek, de nagyon ritkán; inkább a mélyebben fekvő hegyperemet keresik fel, a hol más nap süt, nem övölt a bőra, nincsenek kigyók, a szobakban barátságos kátyha s a kutakban íróvíz található Bizony igazuk is van.

Tömérdek érdekes dolgot fogunk még megtudni azokról, akik sok évszak fordulását éltek meg odafenn; mert ők azok, akik igazán megélték a háborut.

Fél kellene jegyezni e csöndes nagy hősooknak nevét, valamennyiét, akik hónapok óta teljesítik kötelességüket a Karszton, hogy megtudja mindenki, kik voltak azok, akik a maguk kemény akaratú szegzettek a tulnyomó erejű, hadiszerekekben bővelkedő ellenség ellen. E derék katonák között egyetlen egy sincs, aki nem követte volna el a maga hőstettét, hanem hősteteket egész sorozatát, nincsen ezred, amely nem gundagiotta volna a hadsereg történetét; valamely árebe kiváncsoknál csudalatos haditénnyel, amelynek emlékezetét majdan a késő utódok is az ezred ünnepnapja gyanánt fogják megülni.

A történet, csak a történet fogja méltányolni

azt, amit Triest védői véghervittek, buzgón vérezte a becsületét. A hősiesség olyan szellemről fog számot adni, amely meghaladja az emberi képzeteket. Azokat a kis csoportokban végrehajtott hősteteket, a magános népfelkelők életének epizódjait, akik sziklatömbökön állva estek el arasznyi földdarabok védelmében, a halálig hú bajtársi érzelmek nagy perreit sohasem szabad majd elfelejteni, mert mind odatartoznak e makacs, szívós, dicsőséges védelem egészéhez.

Ezek a sziklacsucok, ki magasabb, ki alacsonyabb, megannyi ismerős és története is van már valamennyiük. A 144-or magaslattal, a 208-as csucsat és a nagy védelmirendszar többi támaszpontjait és pilléreit mind a magyar és osztrák katonai virtus arónai gyanánt fogja ünnepelni az utókor.

Frontunk egész vonulata a Karsztfennsíkon át sajátos jellegű. A védelmivonalnak a fekvésből folyó általános iránya, a sziklás Karsztalaj a maga különöségeivel és nem kis részben az impulzív ellenség is, aki sohasem állt csellel dolgozni, a rendeslőt nagyon eltérő viszonyokat teremtetek és szükségessé tettek olyan elővigyázatosságot, olyan rendszabályokat és intézkedéseket, amelyekre csak a tapasztalat után

A Pfeiffer-féle Madonna megáldása.

Impozáns ünnepség keretében folyt le tegnap a Pfeiffer-féle Madonna megáldása, amelyről mult számunkban ismertetést közöltünk. A templom zsúfolásig megtelt a hívőkkel, akik nagy figyelemmel hallgatták Dr. Lukács József piarista tanár beszédjét, amelyben a zup történetét és értékét méltatta. Kitért azután szavaiban a felsőtemplom szegénységére és elhagyatottságára, amelynek megszüntetésére adakozásra szólította fel a hívőket, hogy fölösleges fillérekből juttassanak néhány fillért az ócska és kopot miseruhák ujakkal való pótlására.

A beszéd után Horváth György piarista házfőnök és igazgató megáldotta a fogadalmi képet, amelyet a templom hajójának bejárata mellett jobbra helyeztek el. A megáldás után a szent mise következett, amelyet Horváth György házfőnök celebrált. A szent mise alatt a főgimnáziumi éneklőkar szebbnél-szebb énekek előadásával tette magasztosabbá az ünnepi hangulatot. Beliczay O bone Jesu... Auber Portici nemájából Ima a hazáért, Brosig két klasszikus remekü offeratoriuma, Bonum est Veritas. Zimay Királyhimnusa c. szavakat emeljük ki különösen az énekszámot közül. A mise befejeztével a közönség az említett célra 160 koronát adott össze. Így végződött az a szép ünnep, amelynek emléke

sokáig fog élni a nagykánizsai hívek lelkében, valahányszor tekintetük rácsik a fogadalmi képre, amelyet nagy csoportokban szemléltek még áhitattal a hívők.

Kritikus

Az Erdélyi Menekülteket Gyámloló Bizottság teadéltánja.

Igazán megható módon nyilatkozott meg az öszinte részvét a tegnapi teadéltánan az erdélyi menekülteket iránt. Városunk társadalmá valóban intensíven mutatta meg rokonszenvét a nyitotta meg szívét a nyomor enyhítésére A Polgári Egylet termetének bizonyult, oly nagy számban gyűlt össze társadalmunk, hogy e hazafias kötelességének adóját lerója. Közel 2200 Koronát hozott össze a tegnapi teadéltán hatalmas összeg. De már ennek minden fillérének megvan a maga helye. A meleg ruha nagy tömegben vár kiosztásra, sok cipő meg talpásra. Ennek fedezésére tetemes összegre van szükség s a lelkes bizottság pontosan teljesíti kötelességét. Dr. Szekeres Józsefné összehívta a bizottságot, s alig néhány nap alatt adomány adományt tetözött. A siker biztosított volt. Bugseh Aladárné, Weiss Tyvadárné s még számosan az uriaszonyok sorából lettek s lelkesítettek, hogy minden teljesüljön. Kőröskényi Piroka és Mair Margit meg a s ép terv kivételének nehéz terhet viselték. Érdemük mellett vár elismerést díszeteket. De a teadéltán kedves és művészi élvezetet is nyújtott. Korda Sándorné nagyváradi uriaszony, Fendler Hugoné urnó unokanővére, mezzoszoprán, iskolázott s művészi hangjával néhány percre hangversenyteremtő alakította a teadéltán színhelyét. Grieg Csupa róza: Puccini La Masette ariája, Lessmann Du rothe Rose voltak előadott számok, amelyeket rutinos művészetrel, öntudatos átér

musnek mindenhol, ahol az ellenség vonala hallható közönségben vonul. Az akasztörök nélkül ilyen helyeken nem is igen lehet háboruskodni. Százalad találatok az akasztörök az ilyen frontokon és várják a percek, mikor akcióbá léphetnek. Oly biztosan és oly kegyetlenül találnak; nem csudálni való, hogy az olaszok nagyon félnek tőlük.

Az utánpótlás is másképpen történik a Karizt-femuskon, mint a többi frontbeli csapatoknál. Tetemes nehézségeket kellett legyőzni, míg a legelőszétröbnek felismert megoldás mindennapos gyakorlatiálható. Minden eligondolható szállító-alköz, közte rogtározottak is, működik itt össze, hogy mozgásban tarssa az a nagy paternostert, amely a mindennapos szükségleteket, — ide tartozik a víz is! — odagördíti a front közelébe. Legtöbbször a legelső vonalig, valami dolnába vagy kavernába. Egy pár helyen, ahol a vonalak nagyon közel fekszenek egymáshoz, vagy ahol egy pár népfelkötő tart ki makacsan valamely ziklatombon és nem hagyja semmi áron sem elhúzni magát, még emberi teherhordó osztagok is kerülnek a szállítóeszközökhoz.

A küzdelem formája egészen más ott, mint

zással énekel finom nánaszokkal, hatásos színezéssel Kaposi Géza diátnok zongora kísérete mellett.

A teadéltán-tarlatma alatt cigányzene szórzakostia a közönséget. Menekült honfitársaink haláza kíséri a delután szereplőinek és rendezőinek munkáját.

VERUS.

A keresztény játékony nőegylet kiállítása.

A keresztény játékony nőegylet a hó 21-ől 29-ig csipke kiállítást rendez a vak katonák s a szegényház javára a Bognerrieder palota nélethelyiségében. Ezek a csipkék már Budapesten, Velenóban, Stokholmban is ki voltak állítva és dísz oklevéllel is ki vannak tüntetve.

Egy kis adalék a nemzetiségi elvhez.

A béko helyreállításának alapfeltételei között az entente sajátja következetesen megemlíti a nemzetiségi elvet, vagy, másszóval, a kis nemzetek védelmét is. Tudjuk jól, hogy kell ezt értenünk: jogosulban igények takaródnak itt bizonyos általános emberjogokra hivatkozva, a nemzetiségi elv koponyegyöbe

Hiszem ismeretes, hogy Francia-és Olasz-razag hallgatóságos megegyezéssel csak Ausztria és Magyarország olasznyelvű állampolgáira akarják alkalmazni ezt az elvet és figyelembe sem veszik, hogy Franciorszámban is élnek megvalótaltatn olaszok. Ez az úgy a ma délre-hallára szövetkezett államok közti megegyezéssel lesz majd elintézendő, és a központi

egyebütt. Hogy ezt megörtsük, ismerünk kell az olasz nép jellemét, amint az történetében mindig is megmutatkoz. Ahol elő-lyt lehetett elérni, ott nem hagytak megprobalatlanul soha semmit eszözt, hogy a kedvező pillanatban kiesikarják a sikert. Az olasz a harcban is aokat az eszözöket és módszereket keresi, amelyek előző sikerhez juttathatják; hogy az emberiség és a jog mit szöl hozzájuk, azt nem nézi. Nem szövésen harcol szemtől szemben, inkább megkerülni szeret és hátukban dolgozik. Csakhogy azok, akik szemben állnak vele, jól ismerik őt, — Atyjuktól és nagyatyjuktól tudják már, hogy kell harcolni közök ellen. Szentül szemben! Ugy mint régen, mint mindig s ehhez szabad és túrge kéz kell és mentől több közigranat; akkor hiábavaló az olasz minden ravaszága.

Találhat ki, köztbe most már akármit, harcba küldhet amekkora tömegeket csak akar: árcfalankról mindig vissza fog pattanni. Ezt mondják a lövész-árok lakói: minden egyes katona, ezek a hősök mind ezt mondják: az a pompás, fölösleges szellem nyilatkozik meg szavaikban, amely a monarchia e hővi hadserögében él

és csak a helyszínén lehetett rájönni. Az állások tervezője, mélyen tagozott rendszerű, a védelemnek est az immár általános formáját, itt aránytalan munkába és fáradságba került megalkotni. Egyenként kell letördelni és kirájni a köveket, hogy lyukakat nyarjúnk a sziklában. Itt az emberi kéz és a gép minden munkáját föl kell használni, és pedig a legésszerűbben, hogy mennél előbb meglegyen az állás. És az állás alapjában véve mégis csak határvonal marad, amely vonalon a küzdelem első szakasza, az ellenség rohamának fegyvertől való visszautasítása, vagy pedig a rohamra való indulása megkezdődik. A küzdelem magát az ellenséggel intézik el odaát, vad készütségekben, közigranatokkal meg hatalmas furkókkal. A vonalak nagy közelsége következőkben a közigranát egyáltalán különös jelentőségre tett szert; nékülöshetetlen, rendezhetetlen, rendező fegyver —, amit mindenki magával hordoz mindig. A legénység régen belé/ta. mily fontos gyorsan és jól előzva haljítani a közigranátot, ha távol akarja tartani az ellenséget magától, vagy ki akarja füstölteni az árkából, ha ott sem nyughatnak ilyenkor az aknavetők is munkába lépnek, amelyek fő elhárító fegyver számba

haltnak országából bizonyára nem látnának szívesen senkit sem, a ki döntőbíró vagy tanácsadó gyantát akarna beavatkozni az ügybe

Evvél szemben kötelességük reámutatni arra, hogy Olaszország adinai tartományában több mint negyedmillió szlovén él, akitől az elővállhatetlen emberjogok védőjeként fellépő olasz kormány a legelemből nemzetiségi jogokat is megtagadja. Ennyi szlovénnek nincs egy iskolája, melyben anyanyelvén tanítanának, nincs temploma, amelyben szlovént imádkozhat az Úr, s még sokkal kevésbé használhatja a szlovén nyelvet, ha bíróság vagy hivatal előtt áll.

Ausztria délnyugati tartományában lakó festvéreiknek megvannak ezek a jogaik is. — Számuk valamivel több mint másfélmillió. Nem a méltányosság parancsa-e hát, hogy a kis szlovén népek ezt az orosz uralom alatt pusztulásra kárhoztatott ágát az ausztriai törzsel kísérlejk meg egyesíteni? Mivel a szláv törz nyelvét és sajátosságait éppen az osztrák uralom ápolja a legbuzgóbban, erre az egyesítésre nyilván csak az osztrák-magyar monarchia keretén belül lehet gondolni. Az ebből folyó határigazítás, az elnyomott néptörzsek megváltását apostolainak lelkesen kellene üdvözölniök!

HIREK.

Betegek.

Édes hazám, de betegek vagyunk mind a [kelten.

De beborult az ég boltja : feletted, felettem!

Hej, pedig, hogy tele volt ill reménységgel [minden!

A jövődbe, a jövődbe csudamódon hittem.

S egyszerre csak vége szakadt a szép re- [ményiségnek:

Boldogságnak, napsugárnak, vöröfényes [légnék.

Sötét felhők tornyosultak, égnek a halárok — Rád uszítják édes hazám az egész világot.

Az én kicsi kis világom, rég temelőszélen. Téged is arra 'hajszolnak : hazám, minden- [ségem!

S nem lehetek semmül érted. Halott vagyok [félig.

Ha tudnának : védencétek, utolsó csepp verig.

Igy, csak nézem könnyemen át, fenyegelő [véncéd.

S faldokolva, haldokolva, kérem Istent térdre [rogyva :

Óltalmazzon léged ...

(Kath. Szemle)

Vértesy Gyula

Kereskedők és iparosnöfelkelők szabadságolására.

Az Országos Iparegyesület még a karácsonyi ünnepek előtt felterjesztésben kérte a honvédelmi miniszert, hogy a mögöttes országrészekben szolgáló kiskereskedők és iparosok részére engedélyezzen néhány napi szabadságot az ünnepekre öszterlődő kereskedelmi forgalom lebonyolítása céljából. A honvédelmi miniszter ezt csak részben teljesítette. — Ennek pótlásaként azonban most a honvéderületi parancsnokágokat táviratban utasította, hogy az üzleti körök fontos évi zárjairat való tekintettel a mögöttes országrészekben és szolgálatot teljesítő kereskedők és iparosok részére, amennyiben ezt esetenként kérelmezik, nyolc napnál hosszabb szabadságot engedélyezzenek

A rekvirálás eddigi eredménye városunkban nem is várt szép eredményt mutat, mely a különböző gabnamentek és termények szerint a következő képen oszlik meg:

Buza	196-36 q
Rozs	319-40 "
Árpa	236-14 "
Liszt	161-19 "
Tengeri	103-34 "
Bab	154-50 "
Köles	24-90 "
Hajdina	486-79 "
Összesen	3982-58 q

Rekvirálják a katonai célokra alkalmas cipőket.

A honvédelmi miniszter leiratot küldött a napokban a vidéki hatóságokhoz. A leirat szerint az ország különböző pontjain katonai bevásárló körzetek fognak alakulni, amelyek minden olyan cipőt, vagy bakancsot, amely katonai célokra alkalmas, a kereskedőktől vagy iparosoktól vásznak. A katonai bizottság előbb barátságos megegyezéssel igyekszik rábírni minden termelőt vagy kereskedőt, hogy a tulajdonában levő cipőket adja át és ha ez nem sikerül, akkor a rekviráló törvény rendelkezései szerint a bizottság az általa meghatározott áron átveszi a cipőket. A rendeletet a legközelebbi napokban az egész országban végrehajlják

Biztosító Hivatal felállítására.

A kormány elhatározta, hogy tervezetet dolgoztat ki a biztosító társaságok, különösen a külföldi vállalatok állandó ellenőrzése felől. A törvénytervezetben részletesen körülírt funkciókat egy létesítendő állami Biztosító Hivatal fogja ellátni azon az alapon, amelyen a külföldi hasonló intézmények már hosszabb idő óta működnek. Foglalkozik a kormány a magánnyugdíjpénztárak ügyével is. Ezek az intézmények minden hatóság ellenőrzés nélkül működnek, noha a rájuk bízott tőke meghaladja a százhatsvanöt millió koronát. A magánnyugdíjpénztárak a valóságban szintén biztosító intézmények és ezért ellenőrzésüket az új állami hivatal hatáskörébe fogja a kormány beilleszteni.

Visszaállítják a régi lisztadagokat.

A Közélemezési Hivatal közli, hogy az új rekvirálás kielégítő eredménnyel folyt le, úgy hogy ez lehetőségess teszi a fejkvóták aránytalanságának

megszüntetését. Az egységess kvótát úgy állítják föl, hogy az östermelő felnőttek 16, a gyermekek 13 és a nem östermelők pedig 10 kilogramm gabonát kapnak havonta. Ez a városi lakosság régi kontingensének visszaállítását jelenti.

Végig a Duna mentén ...

Egy kassai fiútól, a Szivó-hadcsoporthal végig küzdötte az egész diecsőleges román hadjáratot, a következő levél érkezett Kassán lakó szüleibez.

Kedveseim!

Sejtem, hogy nyugtalank voltak hallgatásom miatt, de ha figyelemmel kísérték az újságokat, tudhatják, hogy micsoda nagy dolgot vittünk véghez. Egy maroknyi ember megvert és végig kergetett egy egész nagy hadsereget. Ilyen még a világon nem volt. A végén, mikor már nem volt hová futni, megadta magát az egészhadra. Úgy jöttünk végig a Duna mentén föl Bukarestbe: egy napi rast van 21 napi mars és harcok után: 450 kilométert tettünk meg és közben veredekünk is

Innen megyünk tovább!

Tessék írni, hátha megkapom.

Sokszor saókojta szerető fiuk:

Székő Marcell káplár.

A csizmaátalány.

Szegeden történt a csoda: olcsóbb lett valmi A csizmaátalány lett olcsóbb. Viszont maga a csizma drágább lett. A szegedi rendőrök háboru előtt 36 korona csizmaátalányt kaptak. Ezért a pénzsért még postapénztárban sem lehet ma kapni. Föl is emelték 1914 novemberében 80 koronára az átlányt. Az öszterendő azzal köszöntött a rendőrökre, hogy visszaállították a régi csizmaszűzsgét. Az átlány olcsóbb lett, a csizma drágább. Ennek az olcsóságnak bizonyára nem örülnek a szegedi rendőrök.

Az Erdékes Újság és a koronásás

Fürgesögonék ismét újabb tanujelést adja Az Erdékes Újság, mely már a kedden megjelenő 1917. évi 1. számában a királyi pár heronulását, a koronázásról és annak minden részletéről kimerítő képes tudósítást, rengeteg fényképet és művészi rajzot közöl. A 68 oldal terjedelmű gazdag kettős szám ára 60 fillér.

Minden telefonbeszélgetést 3 pere.

A kereskedelmi miniszter a háboru követhetésben beállott forgalmi nehézségekre való tekintettel a környékbeli és törvényhatóság távbeszélőforgalomban váltott beszélgetések időtartamát, a helyközi beszélgetések időtartamával egyezvén, öt perc helyett három percben állapította meg. Ezentel tehát mindentéle távolsági forgalomban a beszélgetések időgyósge 3 pere.

Szeretetadományokat kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különtítménye Budapest, IV. Váci-u. 38

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematográfia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb mozgófilmsort mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinék a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművész nő szolgálta. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatótól.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinék érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szigoruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború leghűbb krónikán, irásán és képein az Uj Idők. A mi érdekes szemlélés és nagy világrész háttérén történik, azt mind elénk tárja fotó színpad képekben. **Érdekesség,** művészi stílusával és előkelő illusztrációival **Herceg Ferenc** hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményekben, újságbeszélgetésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom alapja. — Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Ujság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-útea 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **AE „Műt.”** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/e. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatónyomatot későzággal küld a kiadóhivatal.

MILKA
Suchardó
KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

NÉVJEGYEK

A világháború
minden mozzanatáról
bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő

eddig még nem látott nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek.

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	10 „
Negyedévre	6 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54. szám

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokban
és névjegyekben
Nyomatványok izlőses kivitelben jutányos áron
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Feladvó szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona, 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Az oktatás és nevelés a béke szolgálatában.

A világtörténelemnek embertől átélt idők színterén talán soha alkalmasabb eseményorlás nem kínálkozhatott mint most annak a kifejtésen munkálkodni: miként volna lehetséges csak megközelítőleg is elérni annyit, hogy a maihoz hasonló ádáz embergyilkossággal járó és az evangélium szögpontjából teljesen indokolatlan utálatos, véres kavargás többé ne, vagy legalább is minél gyérebben és minél kisebb arányban történhessék meg.

Ne és pedig annál kevésbé ne, mert minden embernek Isten és természetadta jogában van élni, az élet örömeit akként kiaknázni, hogy életével mások életének a javát is szolgálja, nehogy ellenkezésbe jöjjön embertársaival azért, mert őket ugyanabban megrövidítette.

Óriási tévedés azt hinni, hogy vannak kiválasztottak, tekintélyes osztályok, akik-

ért és melyekért az embereknek nagy tömegeit oly szolgálai alárendeltségben kelljen tartani, hogy javaik egyedül azoktól ténessenek függővé. Óriási tévedés azt is hinni, hogy az ember akár egyedi, magán, akár társas viszonylatban földi rendeltetésében ne tudhasson úgy élni, hogy ne csak önmaga, hanem embertársainak a javát is ne szolgálhassa.

A tekintély léte, a tekintély építése, akár intézmény legyen, akár nem, még nem jelent, sőt távolról sem jelent feltétlen szolgálai alárendeltséget, a megélhetéssért, vagy a megélhetéssel járó küzdelmet, tengődést, nyomort, nélkülözést, ha annak oly erkölcsi alapjai vannak, amelyek azok javait a közösség javainak is tartják egyúttal. De menten azzá lesz mihelyt és a mily mértékben pusztán egyéni, a tömegtől elzárkozó kisebb körzeti érdekeket szolgál és azért szolgál, hogy kiszigetelje magát és ezen elszigeteltségében másokat hatalmával életrendeltetésében megrövidítsen, megkárosítson.

Meg kell kerescni, meg kell állapítani

egyfelől azon határokat, ahol a nyelvi, faji, nemzeti, nemzetiségi, vallási, másfelől a társadalmi válaszfalak megszűnnek és utját, módját kell ejteni annak, miként volna lehetséges a kötségtelenül joggal gyűjtött többet a kevesebb aként kiegyenlíteni, hogy a jog a kívánsággal és viszont a kívánság a joggal szükségszerűen egymást fedjék.

Magától értetődik, hogy ezek képezik alapjában és lényegében a kérlelhetetlenül igaz és helyes uton járó szocializmusnak és demokratizmusnak valódi tölcéit. Ami azokon kívül esik, az nem szocialis, annál kevésbé demokratikus feladat, amely többi nem más, nem lehet más, mint az egyéni, valamint a társadalmi jólétet előmozdító és kiegyenlítést célzó törekvés, munkatér, eszme, amely megvalósításra vár.

Mi az emberiség anyagi és szellemi, lelki jólétén munkálkodó tanítóit hivatásnak élő szocialdemokraták, akik ebbeli törekvéseinkben nem abból, hanem annak élünk, merőben megtudjuk magunkat kü-

REGGEL.

Végre ismét itthon vagyok! Gyönyörködhetem a természet szépségeiben itt, hol gyermek- és ifjkorom boldog éveire emlékezni minden! Elmerenghet tekintetem a gyönyörű vidéken s megpihenhet majd ezen, majd azon a pontján: itt ibolyáztunk... ott láttuk a vaddisznókat... emitt volt a majális... Hej, de régen is volt mindez!

Erősen hajnalodik. A keleti égbolt rózsapiros színe már előre jelzi, hol fog gyümölcésréslő körütre indulni a régi napisten, s mintha előbukkanását áhítattal várna a természet: néma csönd van, szellő sem jár. Még a reggeli nyárfa levele sem mozdul. De a madár- és állatvilág legnagyobb része ébren van már, s csicseregve, fittyögve, sípolva köszönti a napjalóbródását: a hajnal!

Alig hagyom el a várost, a rigók — egymásnak felelgetve — már hallatják dallamos fittyűket, s a kedves fürgő madár hangja kísér az egész ligeten át, melyből kiérve megpillantom a nap távörös korongjának a szélét, amint lassan a látóhatár föl-

emelkedik s e pillanatban, — bár teljes széleséand van, — kezd a levegő beszélni; hallható lesz az a leirhatatlan susogás, melyről a pornóp azt szokta mondani, hogy a fű növeése okozza.

Amint az első lángkőve végiglével a tájon, mintha tövös-bajos láthatatlan kezek milliónyi gyémántot szórta volna el, megcsillan mindenfelé a harmateseppekben sűrű nap sugar, a sziárvány valamennyi színeivel ragyogva, tündökölvé.

A Duna partján járok Balra tölem a kis kápolna harangja esendül, jobbra a vén Duna esobogóesog, a fűzfákon zinkkék végzik rovarirtó munkájukat, közébe vigan cincogva-csírpetve, s néha-néha kobzbeszél a szigetről a ludak vagy sárkák gének mélygá-gá-ja. Milyen zene! Mily fölsőges öszhang!

Minden lépten-nyomon más-más élet! A folyamparton 3 kis szalonka röpven fel, s a víz felett telt nagy kanyarulatnál ismét a partra ereszkednek, erősen kinyújtott nyakkal levele rám, vajjon jövök-még? Egy közeli fáról egy szarka száll el, ugyancsak nagy lármával figyelmeltetve mindenedet a közös ellenség, — az ember — jelenlétére. Itt egy kukorica-levelén gyönyörű kis leveli béka jószolgat szép időt. Előtte mintegy 50 lépéspanyiro egy folyó-

csapat fut keresztül az úton s tűnik el a sűrű esalamadában, valószínűleg inni voltak. E zajra ugyanonnán egy tapsifüles, egy kis sűrű nyúl kullog elő, meg-megállva s hátraneve, hogy ugyan mi zörögött ott? Mozdulatlannul állók s figyelem. Végre észrevesz, de mozdulatlanságom kibékíti (bizonyosan madárijesztőnek néz) s szokása szerint két hátulsó lábára ülve elkezd mosakodni

Éldig azt hittem, magam vagyok csak ébren az egész határban. pedig valaki megelőzött. Ott a barázdán egy kapa hátkosár, meg egy nyitott, nagy esernyő. Vajjon mi van alatta, s kié? Odamegyek, hát egy olyan másfél éves piros képű, kövér kis dundi alszik alatta jöztűt Kortlőnezek, akkor hívik ki a füzes bokrai közül egy asszony, vizes kancsóval emelve két nagyobb gyerekkel.

— Oda kellett tennem szegénykét a napra, mert itt a fák alatt hűvösebb volna, de agyoncsipnek a szanyogok — Dicsértessék a Jézus!

— Mindörökké! Mi szándéka van ma!?

— Ezt a kis répát akarom megkapálni, amit a víz meghagyott.

— Hát dicsértéssel köszön és mégis vasárnap jön kapálni?

lönböztenél azoktól, akik magukat mindaddig, míg érdekeik veszélyeztetve nincsenek hazátlan proletároknak vallván, volna képen oly érdekszövetségben állnak, amely fennállásának létfeltételül szükség nélkül is az osztályharcot vallja alapelveül csak azért, hogy az azokon kívül állók az ő érdekeit szolgálják, az ő érdekeinek javára legyenek alávetve.

Adományok az árva templomnak

Nem rohamos lavinaként indult ugyan meg az adakozás az árva templomnak, de már is jelei mutatkoznak, hogy a vasárnapi fogadalmi kép avató ünnepen elhangzott szavak vizshangra találtak. Füllefiller után jön a magasztos célra, hogy a felső templom kiálló szegénysége, nyomora megszűnjék S már hamarosan eredménye is lesz a felbuzdult adományozásnak. Emlékezzünk itt meg *Josifovich Milivoj* adományáról, aki az építendő templomra 50 K-t s a beszerzendő niseruhákra 20 K-t adott. *Szalay Dénes* áll isk. tanító szép tétet is díesérettel emlegetjük. Ő a miseruhákra 50 K-t küldött. S aztán vége-hossza alig van a filléres adományozásnak, amelynek hamarosan megszű a látszata. Örömmel írunk erről az ideális felbuzdulásról, amely hosszú óvek nem törődöségét akarja kireperálni.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

— Eléget fáj az én szívem emiatt, de az a végtelen jóság, igazságos Isten, aki a szívembe lát, megbecsülte ezt a bűnömöt. Mit tegyek? Még szegény, jó uram élt, addig másképp volt. De itt hagyott érvel a 3 gyermekkel. Elment. . . Viszsa sem jön. . . Ami kis pénzecskének volt, az is elment — doktorra, patikára, temetésre . . .

S itt könyei elfojtják a szavát. Szegény asszony! — No ne sirjon jó asszony; nem akarom ilyen fájdalmat okozni Nagy az Isten ereje hatalma, majd megsegíti.

— Hiszen bízom is benne; azért is hallgasson meg a ténsúr, nehogy azt higgye, hogy hitetlen, rossz asszony vagyok. Itt hagyott szegény a tavaszon. Utolsó szavai is ezek voltak: mi lesz veletek? . . . Ez a föld akkor már ki volt árendálva, meg is volt dolgozva, jó idő is járt rá. Gondoltam, hátha az Isten megsegít vele, megtartottam, pedig kérték Most aztán termés alig lesz, árendát, adót meg fizetni muszáj! Négy szájra keresni, négyre tisztogatni, aztán mindent egymagam! Egész héten napszámba járok, ide csak vasárnap jutottam. Mert úgy tessék venni, hogy az uraknak nincs szívük, — utána ne tessék megnehezíteni, hogy így mondom, mert így van! — A zsebük, gyonruk tele van, a szegénységet, nyomort nem ismerk, oszt akár az egyiket nem fizetem, akár a másikat, elviszik azt a kis egyetemesomat, ami megmaradt. Akkor meg hova leszek én

A keresztény jótékony nőegylet csipkekiállítására

Vasárnap délelőtt nyílik meg a keresztény nőegylet csipkekiállítására az Erdélyi Menekültöket Gyámoltató Bizottság helyiségében. A megnyitás napján a belépő-díj 1 korona. A kiállítás — amely Györfly Jánosné neves művészetenek produktuma — nyolc napig marad nyitva. A kiállítás jövedelme a menekültök gyámoltását szolgálja.

A kiállítás érdekességét nagy mértékben emelni fogja nagy képzettségéről és szellemességéről ismert *Dr. Lukács József* fogalmazási tanár felolvasása. A kiállításon Ketting helybeli polg. isk. rajz-tanár néhány képe is ki lesz állítva.

Már a cél nemessége is ajánlja a megtekintést, ha a ritka művelzetet nem tekintenénk is.

Sypniewsky dandárparancsnok itthon.

Lovag Sypniewsky György dandárparancsnok néhány napot szabadságából körünkben töltött. A hő dandárparancsnok városunk társadalmá a legnagyobb örömmel látta a városban, amelynek vitéz huszas ezrede országos nevét Sypniewsky ezredparancsnoksága alatt alapozta meg.

Kitüntetés.

Mint illetékes helyről értesültünk, a német császár *Oszlányi József* közös hadserégbeli főhadnagyot a vaskeresztel tüntette ki. A derék főhadnagy különben vitézségéért már többszörösen ki lett tüntetve. —

érvél a három gyerekkel? Nagyon hibázna az az egy napszám is, amit nem kapnék meg! . . .

Szép asszony! Legyen a te hited, reményed szerint!

Tovább mentem, s a parton megállva, elmerültem abba a gyönyörű panorámába, mit a Vértes nyújt a tövén épült falvakkal ébrenalvásomból egy kis loecsanás ébresztett fel. Egy vízi patkány ugrott a vízbe és úszott befelé. Ni, csak nem akarja ez a kis állat a Dunát átúszni? Nem, hanem észrevert egy galandócos keszeget, azt fogta el, s a szárazra érve, nagy iramodással vitte a lyukhoz. Nagybó volt a hal, mint a patkány. Miután a lyukon nem fért be, szétrágta négyfelé s úgy hordta be.

A szigettel szemben még egy emberre akadtam Horgászot.

— Jó reggelt! kapja-e?

— Főpillant s végigné. Miután az ábrázolommal megbékül, elég nyájasan felel:

— Adjon Isten Kapja, hogy az őrdög vinné el, jobban is, mint akarom. Minden gilisztámat leszi valami, fogni meg csak két apróságot fogtam. Megmondta ezt az asszony előre, ki is nevetett, mikor halat ígértem délre.

— Mutassa a horgát! Mesteraégembe vág.

— De mán csak ne akarjon bolonddá tenni az ur!

— No nem kenyékeresetem, de én is szok-

A tea-délutánra felülíztettek:

Polgári Egylet 60 K, Ujnópi Elek Ernő 50 K, Stern Sándorné 30 K, Récey Samu 18 K, Pránger Sándorné 16 K, Dr. Sabján Gyula, Weiss Tivadárné, Heltainé, Pfeifer Ignác 10—10 K, Blockné 11 K, Kériné, Bugsch alezredes, Gyömörey István, Dr. Balláné 9—9 K, Weisz Már, Kardos és Steiner, Unger Ullmann Elek 8—8 K. Dr. Hajdu Gyula, Dr. Kabán Imréné, Stegő Gyuláné 6—6 K, Eperjesy Gábor, Eppinger Gyuláné, Sommer Ignáczné, Dombó György, Petrics Györgyné 5—5 K, Czeiner Pál, N. N., N. N., Bahos Janka, Stern szakaszvezető, Blumenschein Jakab 4—4 K, Németh Zoltán, Páklerné, Keóvimes Izidor, Ötvös Emilné, Schulhof Gáborné, Mádáy-Kálmán, Leitner Aladárné 3—3 K, N. N., Sárközy Kálmán, Berényi József, Szabady Lőrincz, Sommer Nánán, Mikovényiné, N. N., Fischel Viktorné 2—2 K, Forgács Jenő, Verme Géza, Bochné, Káán Irma, Horváth Istvánné, Koller Agoston, N. N., N. N., N. N., Eberhard Béla, Fátér Mihály, Hudy, N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., Kapellary Viktor, Kenedy Aura, N. N., N. N., Grünfeld Miklósné, Pollák Ernő Záborszky Zoltán, Dr. Praek Nándor Véry Hugó 1—1 K. Nagykanizsai takarékp. 20 K, Pesti magyar kereskedelmi bank 30 K, Franz Lajos és Fiai 20 K, Özv. Rajky Lajosné (Felsőlajk) 20 K, Görtler Ferenc, Frank Manoné, Záborskinné, Eöry Széké Jenő, Löwenfeld Josephin, Vilor Samuné, Fanciere Biztosító, Fleischer Miksa, Faics Lajos, Adám Róbertné, Práger Ferenccné, S. J., Fischer és Bader 10—10 K, Bogenrieder Józsefné, György Dék János 6—6 K, Fischer Benóné, Alt és Böhm, Fischel Ernóné, Blumenschein Jakabné, Guth Mariska, Miltényi Gyuláné, U. U. E., Kardos és Steiner, Dr. Lőke Emil, Récey Samuné, Lukács Dávidné

tam foglalkozni vele, mikor kimék egy kis friss levegőt kapkodni a sok szobalevegő után.

— Ja vagy úgy? Nő így mán elhiszem. Megmértem a vizet, javítottam egy keveset a horgán, s az én emberem hamarosan fogott két nagyböccsaka halat. Jobban örültem neki, mintha magam fogtam volna.

— De mán látom, hogy ért hozzá az ur!

Folytattam utamat egészen a timárráig, hogy innen gyönyörködhessem Vác ama látképében, mely az én véleményem szerint valamennyi között a legszebb. Ez akkor látható, ha a timárrét sarkán állva a folympart és sziget között nézünk a város felé. Valóságilag egy eleven kép.

Valami bűgös hallható: az országúton, nagy port e apra mag után, egy gépköcsi közeledik. Jönnek a budapesti kirándulók . . .

Hazafelé menet a szigetnél rám szól valaki:

— Ténsúr! Ide nézzen! Lesz mán ebéd! Áj, de sokért nem adom, hogy az asszony ki nem csúfolhat!

S az én horgászó atyáim, kilől egészen megfeledtekem, mutat egy olyan jó kis polykát

Lám-lám, ez a potyka is protektorom volt: úrból ténsúr lettem miatta. Csak az a sajnos rám nézve, hogy eddig még mindig csak ilyen protektoraim voltak!

Armuth Nánán, Kreiner Gyula, Dr. Kreiser József, Millényi Sándor és fia, N. N., Weisz Jakab, Rosenthal Jakab, Szabó Sándorné, Kirtz Zseni, Heimler József, Vári Zoltánné, Mayer Károlyné, Neu és Klein, Neumann Aladárné, Vitman Mátvás, Schwarz Lajosné 5 5 K, Blau Lajos, Dr. Rácz Kálmán, Szanvébarné, Schwarzzenbergen?, Farkas Vilma, Sartory Oskárné, Haas Samu, Blau Ottó, Buzsák Oskárné, Köster Györgyné, Dr. Rothschild Jakabné, Khöler Nina, Berényi Arpádné, Leitner Ernőné 4—4 K, N. N., Kleinfeld Jozsef, Hild Ferencné, Kohn Mariska, Stein Tivadarné, Mészáros-Jenőné, Dr. Willányi Henrik, N. N., N. N., N. N. 3—3 K, Tóth Istvánné, N. N., N. N., N. N., N. N. Kohné, Melezer Jakab, Fischer Sándor, N. N., N. N., Dr. Mutschbacher Ernőné, Dr. Mező Ferenc, Waligurszky, Ventianer Dr., Kremzirné, Rosenberg Jánosné, Dr. Málné, Weisz Tamásné, N. N., Hirschler Józsefné, Mezei József, Weisz Jakabné, Özv. Fischel Fülöp, Reichenfeld Edéné, Bun Samunné, Blauenberg Imréné, Rosenberg Pálné, Mráz Kálmán, Dobrin Richárd, Blumenschein Vilmosné, Dr. Fodoré 2—2 K, Deutsch Aranka, Fürt József, N. N., Martinski István, Biechler Mórné 1—1 K, N. N. 90 F, N. N. 40 F

Postetico Ella grófnő jótékonyága.
56 doboz értékes ajándék érkezett a Várocserezt berzencei kórházába. A sok szép ajándék mind Postetico Ella grófnő kegyességéről és jószívűségéről beszél.
56 katonai felragyogó örömkönyve mond köszönetet és ezer áldást a nemesszívű grófnő nagylelkűségéért.

rálás mérlege a mai napig 70—80 vagon között mozog, dacára, hogy felszámolás alig történt, ami annak a jele, hogy a jughumánusabb és legkörültekintőbb módon hajtatott az a kiküldött biztosok által végre

Szegény rekvirálók!

Végig rótták Kaniza minden utcáját esőben, sárban, vízben lerongyolódott ruhában, épöhen végig úszták Szabadhegy és Óserló hegyháit a határbaeső vasuti órházakat, hogy összedejők, amire e közdő harcoló nemzetnek gyomra kielégítésére szük sége van. S amig ők ott fáradoztak, a kimerültség az östzerogyság csaknem az átkok sulya alatt görnyedtek meg, amely a legtöbb helyütt kísérte őket, addig a kávéházi Hindenburgok, dinstingvátorok s Fábius cunetátorok és a háboru meghájsodott biónnai a kávéházakban a potrohos szivarokból bodor füstöt eregetve, az alsós vagy tarokkparti mellett vígan kötöttek az új zsirosabb úzleteket, lemosolyogva a sárosan, csatukosan beérközö rekviráló biztosokat, kiknek fardeségükért, ruhájuk tönkretevésséért vajjon jár-e ki valami? Tán még köszönet sem, amit Magyarokanizán különben a közért dolgozók nagyon is megszokhattak. — Szegény rekvirálók!

Gyászhir.

Egy becsületességben megöszült. immár nyugalomban élő szolid kereskedő Eisinger Samu hunyta örök álomra szemét. hogy rövid ideig álvizet nyu szalma után elköltözök az örök béke honába. Halála városzerte mély részvétet keltett mindazok lelkeiben, kik a becsületes szolid kereskedővel jürinközében állottak.

Községi jegyzőből városi főjegyző.

Starcsinszky Lászlót, Légrad közöség agilis, népsező 0 jegyzőjét kizentelre rendezett tanácsu város főjegyzőjévé választották meg. Starcsinszkyt buzgalma, szakértelmén, rátermettségén kívül jogvezetése is kvalifikálta a díszes állásra. Légradon az általános nagyra-becsülésnek, szeretetnek örendő 0 jegyző távozása ószinte sajnálkozást keltett.

Szerdán és esütörtökön szünetel a vasutakon az árufelvétel

A kereskedelmi miniszter egy legújabb rendelkezés értelmében az ország összes vasutóvonalain a szerdai és esütörtöki napokon szünetel az árufelvétel. További intézkedésig tehát sem a szerdai, sem a esütörtöki napokon nem vésznék fel a vasuti állomásokon se gyorsárut, se tehéárut. Kivétel képeznek azonban a gyorsáraként feladott élő állatok, élelmiszerek és más közszükségleti cikkek, melyek feladásuzután is zavartalanul történhetik a hétnék bármelyik napján.

A kereskedő uzsora.

Féktelenti nyakló nélkül rohan a kereskedők tetőzése szerint mindennek az ára felfelé. A hulló csillagok nem esnek oly gyors iramban, mint aminő szűdöltesen rohan fel céra, ruhánemű szóval mindannak az ára, amit a lelketlen uzsora markába ragadhatott. Bali Mihály nem fojogathatja a halálára állott-kegyetlenebbül, mint e hiénák az ányu is kizsarolt közönséget. Ur isten! mikor 0 a megváltás órája? Mert addig folyton azt kell szívöb rebegnünk: „Szabadíts meg a gonosztól.” Amen.

Megkapják az elemi iskolák is rendez helyiségeiket.

Hitelt érdemlő hejrlő értesültünk, hogy a polg. isk. épületében épölt beutegok kizállítása már e hó végén megtörténik s ezzel egy a polg. iskola, mint az elemi iskolák is visszajutnának legalább a tavaszra rég óhajtott helyiségeikbe, melynek kifakartása bizonyára nagyobb gonddal fog történni, mint az a gimnázium helyiségiben történt

Koronázási Levelezőlapok.

A felőegs királyi pár által a koronázás alkalmával írt ndvölzö közirattal ellátott és kibocsátott levelezőlapok a Hadsegélyző Hivatal központi osztályában Budapestén kaphatók, honnét kívánatra bárkinék bármilyen mennyiségűt küldenek, melynek terjesztése, a nemes cölra való tekintettel, hazafias kötelesség.

Szeretetadóományokat kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különtménye Budapest, IV. Váci-u. 38.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közlőben nagyon előnyös fekvésű s feltöltelenti tiszta. Jó restauráció.

HIREK

Istenadta ...

Istenadta német idioma!
Nem használtam eddig semmi jóra:
Most, azonban áll előltem becsben,
Vén koromban tanulgatni kezdem.

Haragudtam én a derididaszra —
Nyelv, a melynek nálam semmi haszna
Volt, előltem a becsé olysmi,
Hogy nem illik írni meg olvasni

Lám, a balsors megtanít most rája,
Mily nagy érték Göthe bibliája.
Mintha bizony más dolgom se volna,
Gól, befűket, vorogatok sorra.

Színezetem a sok édes álmat:
Ha megkapom a mit, régen várok!!
Egy levél az ..., s bár a szava német
Olvasásán újra lobban
Szívemben az élet,!!

Nagy Lajos.

Megszaporítják a hatósági lisztirtitek számát.

Igy kívánja ezt az alispáni rendelkezés Sokszori felzólalásunknak végre tán meglesz a kívánt siker s most már bizonyos érdekek nem fogják tán megakasztatni, hogy ez az általunk sürgetett s az alispáni hivatal által is meghallgatást nyert ügy a megvalósulás rovábé jusson s valahára az egyesekek érdekei mellett a közönség érdekei is megvalósulást nyerjenek, ami már rég óta megtörténhetett volna, ha!!!

A vorósréz villamos vezetökek bejelentése.

A kereskedelmi és iparkamara ezután is az érdekeltek figyelmébe ajánlja a magyar királyi miniszteriumnak 4247—1916 M. E számú rüdelletét az elősáramu villamos csuszap vezetökek vorósréz anyagának bejelentéséről, amelynek tel es szövege a kamaránál megtekinthető, ugyanott megszereshetök a bejelentéshez szükséges hivatalos nyomtatványok, amelyeket a kamara körélmére kiszolgált. illetöleg megküld.

Befejeződik a rekvirálás

városunk területén s valóban nem várt eredménnyel amit Kürty ur sem becsülhote, amannyiben a rekvir-

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgósínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb moziműsört mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgósínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművésznő szolgálja. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szives pártfogását kéri Az igazgatóság.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, jogtanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely még egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható **Ifj. Wajdits József** könyvkereskedésében. Nagykánizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legjobb krónikása. Irásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határaiton történik, azt mind olyan tárja fel a felelő szerepben. Érdekesség, művészi nivóval és előkelő illusztrációkkal **Herceg Ferenc** hatlapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Ujság**” minden száma gazdag tartalommal jelszik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hetilapot szerkeszti **Andor József** gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat kész séggel küld a kiadóhivatal.

NÉVJEGYEK

A világháború minden mozzanatáról bő, eredeti, megbízható, kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

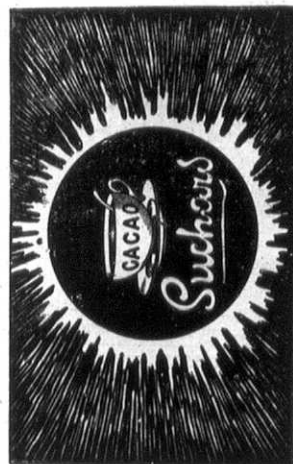
Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest VII. Rákóczi ut 54. szám

eddig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból és névjegyekben Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Főszerkesztőség és kiadóhivatal Deák tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásán szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyedévre 3 korona. 50 fillér. — Egyes száma ára 15 fillér.

Mit akar az ellenség?

Becsületes szándékunk, hogy tisztességes békével végét vesszük a további vérontásnak, ellenségeinknél rideg visszaütésre talált. Feljűk nyújtott békejobbnkat gögös, fenhéjazással, durva módon lökték vissza. A központi hatalmak lelkiismerete nyugodt lehet. Mindent megtettünk, a mit tehetünk, a rák kényszerített háborút tovább kell folytatnunk.

Jól tudjuk, hogy sok remény, sok vágy lett semmivé, sok öröm lett szomorúsággá, midőn a békeremények elszállottak. Közönségünkkel szemben való kötelességünknek érezzük bebizonyítani, hogy a béke elutasítása nem a mi követeléseinken mulott, hanem ellenségeink nevésegeink nevéseges követelésein. Vizsgáljuk meg tehát, mit akar az ellenség?

Az ellenség mindenkölött azt akarja, hogy mi érezzük magunkat legyőzötteknek, mert az entente elhatározta, hogy csak olyan békét köt, amelyben ő a győző.

Aztán azt akarja, hogy adjuk vissza rögtön az elfoglalt területeket, elégsűk ki ellenségeink területéhségét, fizessűnk hadisarcot, végűl semmisűljön meg. Igazűn még csak az hiányzik, hogy adjuk oda az óránkat, láncunkat s a ruhánkat.

Lehet-e szóba állanunk ezzel az ellenséggel. Hát ezért harcoltak haink, ezért áztatták vérűkkel a csatamezőket, ezért foglaltunk el négy országot?

Beláthatja mindenki hogy ilyen békét, mi a győzők, nem fogadhatunk el, még akkor se fogadnánk el ha ugy állanánk mint ahogyan ellenségeink állnak.

Az entente válaszból megtudjuk, hogy a békekötésnél a nemzetiségi elvet tiszteletben kell tartanunk, mert a nemzetiségi elv az entente békéjének alap gondolata, vagyis Erdélyt adjuk oda a teljesen megsemmisített Romániának, 800 ezer székellyel és 300 ezer némettel; Horvátországot, Boszniát, Hercegovinát, Magyarországot délvidékét adjuk oda a teljesen megsemmisített Szerbiának, két és fél millió

horvátal, félmillió mohamedánnal s legalább 800 ezer magyarral; Triesztet, Fiumét, Dalmáciát. Istriát adjuk oda az olaszoknak kétszáz ezer horváth, magyar és némettel; Németország és Ausztria adja vissza a lengyel és ukrainista területeket Oroszországnak. Németország adja vissza Elzász-Lotharingiát Franciaországnak, melynek 60 százaléka német és Konstantinápoly legyen az oroszoké. Így gondolják ők a nemzetiségi elv tiszteletben tartását, de hogy Anglia az ireket a kanadaikat, az indusokat, az ausztráliákat rabigában tartja, hogy Spanyolországtól elrabolta Gibraltárt, az olaszoktól Malát, hogy Oroszországot rabigába tartja a finneket, lengyeleket, ukrainistákat s még 30 nemzetiséget, hogy elakarja foglalni Örményországot s Konstantinápolyt, 2 millió mohamedánnal, az szerinte szintén a nemzetiségi elv tiszteletben tartása.

Egy angol ujság közli az angol miniszterelnök állítólagos békefelteletét.

Nagy Istenűnk, ő küldd a béke angyalát!

Te égi s földi trónra éhes Abrimán
Az Ur hatalmas ellen is rugaszkodol?
Az alvilágba suttva tán eszedre térsz:
Hiába küzdesz ám, ... tiéd csak a pokol!
Buszat libegve szörnyű harcra izgatád
A gögös angyalok s a démonok halát.
Az égi intelemre mit sem adnak ők
S az Alkotót a trónról is lerántánák.
A harcban győz az Ur, az eszme és a jog:
A lizádok a harcot abba nem hagyják:
Az Ur kemény szavára esd az égi kar:
Nagy Istenűnk, ő küldd a béke angyalát!

Talan az alvilági szellemek s manók
Bilincsoket lezárva, földre történek
S a még kajánabb emberekbe bűntanak
Megsemmisíteni mind, mi szent, dicső remek?
S a béke árveit taposva utjukon
Sugalmazzák az anjant kapsi démonát
S a gaz szövetkezet „nemes lovagjait”
Igrétekkél cédjakra megfogják.

S a gárdá felfuvalkodott vezére
Egész világot háboruba hajtánák,
De szent haragra gyul az Ur s a kar könyörg
Nagy Istenűnk, ő küldd a béke angyalát!

Az Ur megunva sok garázda tettűket,
Az alvilágba zárta ujból Abrimánt
S bilincsbe verte mind a démon és a mánót
Az ántant ekkor új segéleket kívánt:
A rut manókat pótolá a bős olasz,
A démon, Abrimánt s lépre esalt oláh
S a hitszegők a hű barátira rontánák:
A gaz kolompus angol így parancsolá,
S világhatalmi álmod dőlűbáján.
Dicső hazánkat is felosztva gondolták,
De sujt az Ur, a föld remeg s a kar könyörg:
Nagy Istenűnk, ő küldd a béke angyalát!

(Sz. Napló.)

Fekete Ipoly.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

Egy levél a székely földről.

Délmagyarországot egyik legajlisabb, legtevékenyebb, örökké fáradszhatatlan nemesszűrt tanítója írta e sorokat Nagy Lajos poéta lelű tanítóknak, ki idealizmusát sovínista magyar érzésű szintén onnót a székely országból, abból a tündérországból hozta ide magával, hol ma a békés falvak, csendes tanák helyén pusztulás fűtött anyát s ahol a hegyi pávator furulyájának hangja helyett fájdalmas sóhajtás kél panaszos, bánatos hangon minden göröngyből, mely a lemészárolt rendíthetlen haszaszeretettől lángoló székely honfiszíveket takarja

Egy munkában eltűtött tartalmas lélek, idealizmusát vesztett, letört s agyongyörtöt családapá fölűn kiejtett lemondó szavai ezek, aki, hogy lelűt megnyugtassa elpanaszolja, elzokogja félve bánatát, hogy felaklatott kedélye némi vigasztalást leljen.

De nem rovom tovább, beszéljenek a sorok, melyekből a fájdalom nehéz sóhajsi tolnak felűnk, azon jeles tanító lelűkből, ki Délmagyarországot legjelűsebb pedagógus s 6 gyermeket adott a haszának s borzalmas világháború 3. esztendeje alatt.

A csipkokiállítás megnyitása.

Tegnap 1/2 órákor nyílt meg a Fehérkereszt helyiségben a Keresztény Jótékony Nőegylet csipkokiállítása.

A hangulatos helyiség megtelt már 11 óra után előkelő közönséggel, legnagyobbbbrészt nőkel, de voltak ott férfiak is, kiknek szívük megtelt a női művészet iránti tisztelettel.

A kis attrakció *Dr. Lukács József*, városunk nagyközéletű, lelkes műhártója, piarista tanár magas színvonalon álló előadásával nyitotta meg, Lukács tanár ur. tudása, agilitása, minden szép és nemesért rajongó lelki berendezettsége már annyira átment a közönségre, hogy nevének elhangzása már a műveltség fogalmának erejével hat. Az ő kvalitásait méltatni itt nem volna helyén való, nincs is rá szükség, mert szavainnál sokkal ékezebben beszélnek onzeten, tettei. Igazi szakértelemmel méltatta a Győrffy-féle csipkék esztétikai és stílusztikai kiválóságait, kidomborította azok rokonságát a Ketting-féle rajzokkal, sőt figyelme kiterjedt még a Győrffy-féle keramikai művekre is. Ketting tanár stílusát igen találon a vonalrhythmus stilusának nevezte és a portrérajzain még a ceruzatechnika szintjétől törökvése sem került el legyelmezett figyelmét.

A Győrffy-féle „Pannónia” csipke a varrott csipkefajához tartozik. A francia „points”, az olasz „merlotti” és a német „Spitzen” elnevezések arra vallanak, hogy a csipke rendeltetése a szövét szegélynek a díszítése. Használtják ugyan belső területek kiegészítésére is, ilyenkor betűt a neve. Ez utóbbi értelemben stánek, pelerinok és fityák díszítésére is használják.

A csipke az ornamentika legnői-ebb neme. Kéi kvalitásait figye művészi örökke Egyeszt rajzának némes-gonalritmussától, és motívumainak dekoratív folytatásától, másrészt anyagának és előállítás módjának könnyedségétől, hogy ugy mondjam leheletesen legiességétől. Győrffy-né csipkői ezen köve-

telményeknek megfelelnek. Megragadnak stílusztikai előkelőséggel és úgy, mint kivitelük törékeny finomsága tökéletességével. Kacér kési vonalazásúknak, vagy ha úgy tetszik elegáns ritmusú pókháló költemények, edes testvérei Győrffy-né akvarelljeinek, rajzainak merem mondani plasztikai alkotásainak. A képzőművészetek és iparművészet minden ágában ki tudja fejteni egységesen előkelő egységét közönművészi művei után következtetve az hiszem ha zenével foglalkozna manneketek írta, és a gitárt és hárfát kedvelné. Az irodalomban levendula illatú memoárokat hozna létre és mint koszthintervező, suhogó krinolinok, és esre fűzött selyembuzok és csipkeujjakból álló szőtesedőkat művelne. Mindmennyi megnyilvánulása egy és ugyanazon stílus érzéknek.

Kitting tanár subtilis finomsága rajzai igen jól festenek a csipkék társaságában. Lelke a csipkelevezővel rokon. Tollrajzai ugyanannak a hangulatnak kifejezői. Színezéjük a biedermaier, felfogásuk és kivitelük előkelő izlése és jól iskolázott rajztudásról tanuszkodnak. A részletek finom megfigyelése és artisztikus visszaadása valóban bámulatos. Stílusa a naturalizmus és dekoratív hatás egy különös keveréke, mely ugyan nem újserű, francia-angol határai vall, de mindenesetre tökéletes Vonalkás technikájuk a vonal kifejező erején alapul. Arcképei más kategóriába tartoznak; a realis élet, az egyéni karakter fotográfikus hűségű vetületei Persze sokkal több mint fotográfiák, mert egyszerű eszközökkel a ceruza anyagserű előadásával, mintegy kivonattal adja az egyéni jellemzőket.

Ezen előkelő rajzok, finom csipke ornamentikája és a csipkék díszkrét rajz-muzsikája teljes harmóniában ugyanakkor a melodiót zengik.

A mi vérszagu, puskarosogó atmoszféránkba egy különös muzsika hanghullámait küldik, mintha azt hallanánk; te szegény, sokat gonyolt kulturánk, nyelőd a szevedő emberiség nyomorát.

PFEIFER ELEK.

A tea-délutánra adakoztak:

Valies és Deutch tea, Stamp Zsigmond 1 üveg rum, Rechner M^r tea, Hádség-észő kekcs, Schwarz és Tauber citrom, Mikoványi Árpád cukor, Petrics Ferencné söt. Ifj. Wajdits József papír szalvéta, Fleischaker Irén savanyúvíz, Pfeifer Elek^o sötémény, Kaszler Bózi söt., Fátar nővérek, Szabados Rózi söt., Eppinger Gyuláné söt., Walligursky^o sötémény, Krammer Vali söt., Grünfeld nővérek söt., Brück József söt., Györgydeák Jánosné söt., Bethlwin Aladárné citrom és rum, Baj Ferencné söt., Horváth Mariska söt., Dauscha Otóné söt., Póllák Ernőné söt., Guth Mariska söt., Reick Gyula cukor pénz, Korzányi sötémény, Győrffy Jánosné söt., N. N. 100 drb. táborlap, Rosenthal Géza Kenyér, Kőröskényi Istvánné söt., Neu és Klein rum és citrom, Pongor Henrikné söt., Mair nővérek, Hádség-észő 100° cigareta, Makovity söt., Stern Józsefné söt., Rosenthal Adolf és Fia, N. N. söt., Weisz Tivadarné söt., Weisz Tivadarné söt., Bugsch Aladárné sötémény, Dr. Schwarzné söt., Grünfeld Márk söt., Váry Zoltánné torta, Boncz Andorné söt., Dénes Jenőné söt., Pálffy Rózi 50 cigareta, Boeczán Gusztávné torta, Dr. Tripammer Rezsőné söt., Reichenfeld Gyuláné cukor tea, Menzel Alfrédné söt., Szommer Ignácné söt., Somogyi Melina söt., Kreiner Gyuláné kékcs, Dr. Szekeresné söt., Rubintné söt., Dr. Neumann Edéné söt., Viosz Ferencné pogácsa, Remete Gézáné söt., Dr. Viola Vilmosné tea, Arvay Adolfné tea, Dr. Szigethyiné söt., Dr. Pillitz 50 cigareta, Szegő Gyuláné söt., Bloch Lászlóné söt., Zerkowitzné tea-sötémény, Stern Sándorné kékcs, Dr. Pihál Viktorné söt., Szegő Gyuláné söt., fa, Bloch Lászlóné söt.

Blakovics János, Kiss József, Kardos és Steiner, Royal kávéház, Sörgy. ur. Szegő Gyuláné, Váry Zoltánné, Kereszt. nőegylet, Izr. nőegylet, Polgári Egylet, Ipartestület, Keleti M. Mór, Fehérkereszt és mindazon hölgyeknek és uraknak, kik a tea-délután sikerét fáradozásokkal előmozdítani szivesek voltak, ez uton fejezi ki legáltalánosabban köszönetét az erdélyi menekülteket gyámolító bizottság.

HIREK.

Kürthy bíró segít a szállítási mizériákon

Kürthy Lajos báró, az Országos Közlekedési Hivatal elnöke, távirati uton értesítette a vidéki hatóságokat, hogy ha valamely községkéségeti cikk a városok részére utyan van, de annak mielőbbi megkezdését szállítási nehézségek gátolják, az esetben az „kadályok elhárítása iránt forduljanak hozzá. A hivatal község-éi hajlandó minden ilyen esetben a városok és községek érdekében közbenjárni.

A Hádség-észő estélye.

A Hádség-észőnek megboldogult királyunk elhunytá miatt elmaradt gazdag műsorú kabarcáját február 1 én tartják meg. A jegyek csaknem mind elkelték már, oly nagy érdeklődés és figyelem kíséri a Hádség-észő művészetét.

Édes Lajos!

Már régen nem írtam néked. Elakartam panaszkodni lelkem bánatát. Nem lehetett, ugy sem kapud volna meg kinek írtam volna hát? Lelkünk egyetemes gyötrelmek örök. En már nem sokáig állok ellen. Oly borzató sullyal nehezedik rám családod, hazám gondja s az a tudat, hogy hiában életem és dolgoztam. Nem tudom elviselni.

Lapomat sem adom ki már. Nincs kinek. Nincs miért. Úres a Székelyföld. Éresek az iskolák, a tanítóit hajlók. A nép, melynek fiait világ bámulatára küzdöttek minden fronton, földönfutó. Nem volt ki megvédelmezze a fűzhelyeket.

Iskolámi zajos a menekültek jajtól. S ha most tisztá is drága honom jónagy része az ellenségétől: földi falvak, letarolt mezők szegénye vájra vissza az éjszakai sötétben. Nincs kenyér, nincs tűzhely, nincs fűzhely, hideg meleg ellen fedél.

Várunk, várunk, kell jobb idők jöjjönfordulni. Meddig? Oly titok, mire senkiesem adhat biztos feleletet.

En is elkészülök innen meghalni. Valahova

éltelvezetem magam. Nem tudom nézni tovább ezt a pusztulást.

Szegény fiatok emlékére írt versed itt küldöm. Ugy fájtalak mint a mienket. Ugy tekintette ő is magát. Ely melegen, oly rósvetvők, oly sokszor írt erről.

Ha megindod hollétét közöld. En most kaptam az enyémét levelet 7 hónapig jött. A többi már rom. Egy ép gyermekem nincs. Oda épségok, oda szépségok s ki tudja bányák élete?

Egyébként élhetünk volna öregseinkre, esendesen békességben, talán megbírhathó gyötrelmek közt így! ? ki tudja, hogy és meddig?

Szíves rokonérzeteiket hátásan viszonzozzuk. Isten áldjon meg! Azért irjatok gyakrabban. Mi nehezebben tehetjük.

Nem tudom eljuttat-e hozzátok éppen ez a levél?

Ölel benneteket

Mátthé József
ig. tanító.

Betörések.

Napról-napra megújuló híreket hallunk a betörésekről. Ki tudná megmondani, mi az oka ennek a folyton hangozó romantikának. Szegény-gazdag folyton remeg a bolmijáért, ingóságáért. Alig mulik el éjszaka, hogy valahol ne járának az éjjeli toladók, akik a tulajdonjogon mindentalan esorbát ütnek. Tegnap virradóra Makoviczky cukrászdájába törték be. A tolvajok pénzt kerestek. Mítán azonban azt nem találtak csak 6 korona került a köznél levő süteményeket csomagolták össze Előben a munkájukban is megvárta őket valami, mert a sütemények javarészt ott hagyták üszetve. Nagy kárt okoztak a betörők azzal, hogy egy nagy tükör üveget — mely 400 K érték — összetörték Ugyane-ak az éjjel törték be a Vaskaput. Ott zsirt s más élelmi szert vittek el a betörők. Amint látszik, egy természetesen dolgozó betörő banda munkája minden lopás vásonkban, amelynek kikutatása nagyon fontos érdeke lenne városunk közbiztonságának.

A cipőhiány ellen

A polgári hiányosság lábellenőrzésének ellátása körül meglehetően normalis, egyre tarthatatlanabb állapotok uralkodnak. A legutóbbi években számtalanszor megsürgöttük már a kormány intézkedéseit. Ugy halljuk, hogy később állnak bizonyos a cipőhiány leküzdését előző intézkedések. A kormány most — értesülésünk szerint — kivételi engedélyt igyekszik szerezni Svédországból behozandó nagyobb mennyiségű, 50 ezer párt is meghaladó cipőmennyiségre. Svédországban körülbelül három hónapja áll a cipőár kivételi túlnom alatt; ennek életbe lépése előtt már egyiken 80 ezer párt importáltak, amelyet elsősorban a vasutak személyzetének ki-légeltetésére fordították. A most behozandó cipőárut is elsősorban a közhivatalok karának szánta a kormány. A minisztériumokból kérdőívek mentek szét a vármegyékbe a hivatalokhoz, hogy jelenték be szükségletüket. Ez nagyrészt már megtörtént, részben még most is folyik. A feldolog természetesen az, hogy a kivételi engedélyt mielőbb megzerezze a kormány.

A középiskolai tanárok fizetési rendezése.

Komoly és hűtelt érdeklő forrásból az a hírszivárgott ki, hogy Jankovich Béla dr. kultuszminiszter még ebben a polgári évben óhajtja megvalósítani a középiskolai rendes tanárok megharmadosását, vagyis egyenlő harmadrészekben való bocsátásukat a kilencedik, nyolcadik és hetedik fizetési osztályokba. E hírt a nyelről már korábban megemlékeztünk, eddig még nem erősítették meg Most úgy értesülünk, hogy a kultuszminisztérium már elkészítette a terveket és most a pénzügyminisztériummal a sor, hogy a kultuszminiszter hamánus és időszerű gondolata ne várokozzék sozánk a megvalósulásra.

Gőzgépkocskolók és fűtők vizsgája.

A gőzgépkocskolók és gőzszakafűtők legközelebbi képviselő vizsgái Sopronban február 4-én fognak megtartatni a városi villanytelepen (Flandorfier-utca 4. szám.) A kölfelén felszerelt kárványek a ker. iparfelügyelőséghez címzendők (Szentgyörgy-utca 16.)

Mit requiráltak Nagykanissán

A rekvirálásra kiküldött biztosok e hó 18-án befejezték városunk és a hozzátartozó szőlőhegyek területén a rekvirálás terhes munkáját, melynek eredménye a lezárás után a következő eredményt mutatja. Találtatt:

Buza	39003 kgr.
Rozs	43989 "
Arpa	520514 "
Kétszeres	102 "
Liszt	6688 "
Tengeri	23173 "
Bab	16887 "
Borsó	510 "
Köles	2000 "
Pohánka	48678 "
Ürlemény	60 "
Összesen	700626 kgr.

A vidéki kávéesők és az új záróra.

A kormánynak legutóbb kiadott záróra-rendellete tudvaleg 11 órában állapította meg a vidék záróját. Ez az intézkedés sok nagyobb forgalmú vidéki város kávéház tulajdonosait igen érzékenyen érintette. Különben en amia városok kávéház-tulajdonosai károsodnak erősen, ahova 11 óra után is érkeznek még voratok. De kellemetlen helyzetbe jutottak a vidéki vendégek is, akik a káros záróra miatt nem juthatnak egy harapás emuvaldóhoz egy eszöse meleg kávéhoz, tehát. Ezért a vidéki városok kávéai elhatározták, hogy küldöttséget menesztettek a miniszterelnökhez és Kertly bátyóhoz, akiket arra akarnak kérni, hogy életmentársági érdekeikre való tekintettel a vidékre is terjeszsek ki a 12 órai zárórát.

Postahivatal

felhívja a közönség figyelmét, hogy táviratokat rapasztonyng hiányában csak a kinstár által kiadott távirati úrlapokon írottakat vezzi fel a postahivatal.

Új káplán Tapolcán.

Szabó Sándor tapolcai káplán Veszprömbe hitvánról történt kinevezésével megtrésedett tapolcai kápláni állásra. Ő Eminenciája, báró Hornig Károly veszprémi bíboros püspök Miklós József köthelyi káplánt nevezte ki. illetőleg helyezte át.

Kanálal akart öngyilkos lenni.

Fantasztikus módon akart véget vetni életének, az a Kasperek Leopoldina nevű bécsi asszony, aki rövid idővel ezelőt borzalmas módon meggyilkolt egy öreg embert és más gyilkossági kísérlet és egyéb bűntettek miatt került vizsgálati fogságba. A gyilkos asszony, akit, meit már többször követelt el öngyilkos-kísérletet, kényszerzubbonyba bujtattak, egy őrzetlen pillanathan, ebbéje közben kettőtörte bádognakantát és a felét lenyelte. A kanál darabja megakadt a torkába, de mire elvitték Chiari tanár klinikájára, hogy ott torkoperációt végezzenek rajta, a fél kanál lecsuszott a torkán a gyomorba. Most gyomorműtétet fognak rajta végezni, hogy megmentsék az életnek és bírái elő állíthassák.

Katonáknak küldendő csomagok.

A hadban levő katonáknak, az ellenség hatalmába került foglyoknak és internáknak küldendő postai csomagokba csak ruházati s olyan élelmi és élvezeti cikkek tehetőek, amig romlásnak kitve nincsenek, amik robbanó, vagy könnyen gyuló anyagokat nem tartalmaznak.

A nyári időszámítás újból kísért.

Értesülésünk szerint a nyári időszámítás újból életbe lép. És pedig a szüben való hiány miatt már április 1-én kezdődik. A nyári félév teljes 6 hónapig fog tartani október 1-ig. Kormánykörökben a nyári időszámítás életbe lépésével komolyan foglalkoznak.

Tanács

Egy hadseregszállító, aki bírtelen megzavagodott, panszkodik az orvosnak: „Doktor ur! Ezelőt úgy tudtam dolgozni mint a marha: munka után elhes voltam, mint a farkas: ha lefeküdtem, fáradt voltam, mint egy kutya és úgy tudtam aludni mint a medve!” Mire az orvos szakszerű tanácsa ez volt: „Uram menjen az állatorvoshoz!”

Új emlékbélyegeket bocsátanak ki.

A Budapesti Hirlap értesítése szerint a postafőigazgatóság új emlékbélyegeket kibocsátásának gondolatával foglalkozik. Az új bélyegek a koronának egyes jelentetét fogják ábrázolni. Ezek a bélyegek néhány lét múlva forgalomba kerülnek. Csak azok is kesernőset ne okozzanak a bélyeggyűjtőknek! A rendes forgalomban használt új tíz és tízeperes állásbélyegek nagyrésze már elkészült és lassan átadják a forgalomnak. Az új bélyegek egy részén Tull Odónek, az elhunyt festőművész pályadíjat nyert műve Az aratás látható. Az egyik hadibélyege magyar honvéd kőzd az ellenséggel, a másik bélyeg képe lovon ülő huszárt ábrázol. Forgalmomba kerülnek még bélyegek az országhaza rajzával is.

Veszekedés a petróleum jegyért

Szombaton és hétfőn megintátlódott az a szokásos díjliközös, melyet a petróleum és cukorjegy kiosztása körül látni szoktunk. Ez életveszélyes dőne-kölsőben könnyűszerrel segíthetne városunk vezetősége, ha a város lakóiról egy megbízható lajstromot dolgoztatna ki s a jegyeket a házigazdáknak adnák ki s azt ők a lakóknek kézbesítenék, ezzel eleje lenne véve minden további zölségnek.

Hogy ezt miért nem lehet megtenni, nem értjük.

Szeretetadományokat kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különtménye Budapest, IV. Váci-u. 38.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bácsban az udvari Opera, a Ring s a Kärthausstrasse között nagyon előnyös fekvés s feltétlenül látsa 36 testuarólok.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb mozgófilmeket mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Löwinger Amália** zongoraművésznő szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatótól.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, jogt. tanár. A vasikos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigoruan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képekben az Új Idők. A mi érdekes esemény a nagy világörös hátrétra történet, azt mind otték tárja fel a legújabb képekben. Érdekes, művészi stílusú és előkelő illés jellemzi Hareeg Forne hatilapját, az Új Idők, melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A „Vasárnapi Újság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— **„Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Közzététel és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámat közzéggel küld a kiadóhivatal.

MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

A világháború

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félre	19 "
Negyedévre	9 K. 30 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.

VII. Rákóczi ut 54. szám

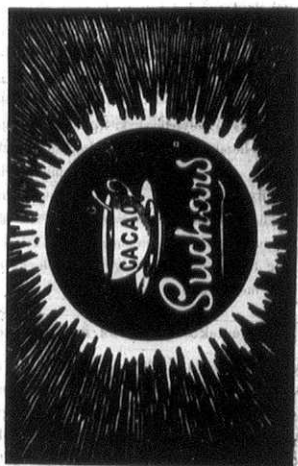
NÉVJEGYEK

addig még nem létezett nagy választékban jutányos árban készítettnek

Ifj. Wajdits József

könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok illéses kivitelben jutányos árban
gyorsan készítettnek.

Tanítványok részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

A szükség Angliában.

A jóllakás és az emésztés veritéknek a helyébe az angol homlokra kiült az aggodalom, hogy — mi eszünk holnap? A bőség, melyben dúszkodtak, tégen véget ért, már jóformán meseszámba megy; a gyarmati éléskamrákat a fegyverbe kényszerített munkaerő hiánya lesóványította és ami mégis telnek belőlük, azt a fűrgő U-hajók a tenger fenekére süllyesztik. A központi hatalmak kiéhezetelese gondját lassanként egészen háttérbe szorítja saját gyomrukak a sorsán való kétségbeesés, ami nyílt panaszokban és a sorok között nap-nap után el kísért angol lapok természetes hasábjain.

A Times így sóhajtozik: Kanada elszállítható buzamennyisége ezidén 99 millió tonna, a tavalyi 269 millió tonnával szemben. A buza kiőrését az eddigi 73%-ról 78%-ra emelték. — A Daily N. Leader írja: A kereskedelmi hivatal nem adott engedélyt, hogy a kenyérhez kukoricalisztet

keverjenek. Sajnos: a kukorica ára nagyon emelkedett. 411 munkás- és fogyasztási egyesület külföldi hús és szalonna vásárlását, az élelmiszerek árának megállapítását és az állami ellenőrzést követeli. — Daily Graphic: Az élelmezés nem javul, sőt egyre rosszabb... Az egyenlő adagolást kell behozni. — Daily Mail: Élesen elítéli a kormányt az élelmiszerek szállítási ügyében. A parasztnak biztosított legkisebb buzaár a két utóbbi év termését hátrányosan befolyásolta. Követeli a kenyér- és burgonyajegy behozatalát és a kenyérsütést szítálatlan lisztből, továbbá hustalan napok elrendelését. A Manchester Guardianban írja R. Macdonald: A párisi határozat védővámpolitika új kontönsben. Fonák dolog gazdasági és ipari kérdéseket háborús hanguhatásban tárgyalni. A párisi határozat megadóztatná a népelelmezést. Haszontalan, dörg, sőt egyenesen retobaság volna más megbüntetése végett a népet szegénységrel itélni. —

Scotsman: A búzát csak részben vették el és a nedvesség miatt nem folytat-

ható. A tehének ára nagyon magas. A vaj és tej ára az eddiginél is magasabba szökött.

A Daily Mail az élelmezés javítására ajánlja: 1. Az egységes kenyercet. 2. Az egységes kereskedelmi hajók építését. E háboru alatt sok mindenben lekötünk. Arra kell törekednünk, hogy a kormány az U-hajók veszedelmével valahogy ne későn jöjjön tisztaba. — The Times: 1916 júniusáig Angliában és Walesben a tehének száma 50.000-rel, a disznóállomány — 300.000-rel fogyott. — D. News a Leader: Három héter át Irlandból ezrével küldték a 30—40 fontos leolt fiat. disznókat. Ok: a rossz burgonyatermes folytat. bekövetkezett takarmányhiány. — Daily Mail: Burgonyahiány miatt a kormány főzelék-gyanánt főt gesztenyét küld a francia front katonái számára. London szegényebb kerületeiben mindenütt érzékeny cukorhiány van. Egy helyen cukrot ajánlottak egyéb áruért. — Daily Telegraph: A kormány gyáraiban, vagy a felügyelete alatt álló műhelyekben a munkások hetenként 6—7

Cigány-virtus.

— Mese. —

Írta: Gábor diák.

Valamikor régen
Egy falu végén
Munkakedvtől szinte égve,
Öszegyült a falu népe,
Ásó, kapu lapát, esakány,
Volt öregje, ifja hátán,
Asszony, gyerek
Azonképen neki eredt:
Kinek ép volt keze, lába
Bale állott a munkába,
No de volt is ottan munka,
A nagy dülő-utba
Mert egy roppant nagy hagyomlás
Lezuhant rája,
S nem lehetett kikerülni
Sem hajsza, sem esára,
Ugyan hogy a falu népe
A városka akart menni,
Ot-hat mértföld kerülövel
Tudta ezt megtenni.

Fejvakarás, meg dörinögés
Nem segíthet e bajon

Szált a bíró, — el kell hordni,
Ezt a bálványt, magyarám!
Ézért gyült hát az, alvógre
Egész falu dolgos népe.
Hát amint ott megkezdik az
Assist, furást hevenyén,
Putrijából Zsiga cigány
Kibújik és oda mèn:
Mi les ebből
„Ha elkészül?”
Kérdi vigyorogva:
„Az omlást elhordjuk innen”,
A bíró azt mondja:
Ej, hát ennyi nép kell ennek?
Egyet mondok kigyelmednek:
Egy-kettőre el-tün innen
Ez a roppant nagy halom,
Egy nap alatt elpusztítom.
Egy magam, ha akarom!”
Kötkezik a bíró, ánde
Másat gondol azután:
„Hátba nem-jis szöbbe beszél?”

Hisz' varázsló a cigány,
— No hát Zsiga, ha elhordod,
Üres zsákkal nem maradsz,
Mint' az angyal, ugy beröfog
A putridhoz hat malac.
Nosza fogj is mindjárt hozzá:
S ha elhordod egy napen,
A malachoz való finom
Pálínkát mög ráodom.”
Atalteszi már fogára
Zsiga mester a pipát
S így adja meg a szép szóra
A mosolygó replikát:
Amit mondtam, állon is azt:
S hogy mondtam? ha akarom,
Csakhogy azs a bekenő, hogy
En bizony — nem akarom
Egy szó mint szá: csak a falu
Horlta biz el a hegyet,
Mert Zsiga csak cigánykodott,
Más szóval csak henegett.
Sok ember van, ki nagyokat
Igr' tele szájjal,
De ha tette körül a sor,
Nevetve ellátal.

fontot keresnek. — Daily Graphic: Juniusban egyes vidékeken 400.000 asszony dolgozott municiógyárakban; ez a szám most megkétszereződött. — D. Mews a Leader: Az acélgyártás kevesebb, mint normális időben. Egyes üzemeket munkáshiány miatt be kellett szüntetni. Ez komoly kérdés. — Daily Express: 16 hónap alatt 2000 fut és leányt vontak el az iskolákból a munkáshiány pótlására. — Times: A kormány a képzett munkások bevonásánál a munkaadók ellenállásával találkozik, ami a löszermiszteriummal való erőpróbának látszik. — Morning Post: A mezőgazdasági tanács a nőket felhívja, hogy jelentkezzenek vidéken munkára az ország élelmezésének érdekében. — Times: Egy parlamenti kérdés folytán kiderült, hogy az országba néger munkásokat hoztak, akik már dolgoznak.

A lapok szerint a londoni börzén az angol konzol 100 év óta először esett 50%-alá. — Economist: — Barharpe londoni bankár szerint Anglia a világ minden sarkából bevonja és felhasználja pénzeit. Ahelyett, hogy évente 100 millió fontot helyezze el a külföldön, a múltban ezt helyezett dipozitumait bevonja. Míg Amerika adósságait fizeti és tőkét halmoz, addig Anglia adósságokat csinál, költi a tö-

kjét, ami árfolyamnehézségeket okoz. A szövetségeseknek adott összegek nem jönnek számitásba, mert ma senkise mondhatja meg, hogy ezek a pénzek egyáltalán megtérülnek-e és mikor? ... Ausztrália hadikiadásai 1917 közepéig 142 millió fontra rúgnak, melyből csak 10 millió állami bevétel; kölcsönből 81 millió font kerül, a közel 50 millió fontot Anglia előlegezi. 1917 június 30-án Ausztrália adósságai 175 milliót tesznek ki, ehhez veendő még az egyes államok és vasutak 370 millió font adóssága. Egy kiküldött bizottság megállapította, hogy Anglia Irországot évente 38 és fél millióval adóztatja túl. — Daily Graphic: A japán pénzügyminiszter megtiltotta, hogy a japán bankok a hadviselő államok kölcsöneit támogassák. Ez a magyarázata az orosz kölcsönkísérlet kudarcának Japánban.

Persze mindez csak halvány és fogyatékos visszhang angol lapoknak az angol helyzetről írt siralmaira s ebből is megé thetjük, hogy odaát a csatornán túl nagy bajok vannak Ide lyukadt ki az angol telhetetenség orgiája. Fegyvereink és a merész tengeralattjárók majd tesznek róla, hogy az angol gőg melyebbre is alázkodjék.

Közgyűlések

A nagykanizsai Polgári Egylet f. évi február hó 2-án, pénteken d. e. 11 órakor saját helyiségében 81-ik évi rendes közgyűlést tartja. Tárgysorozat: 1. Titkári jelentés 1916. évről. 2. Záróműködés, költségvetés, vagyonkimutatás előterjesztése és ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása. 3. Költvények kisorsolása. 4. Elnök, alelnök, titkárr, választmány és számvizsgálók választása. 5. Netáni indítványok.

A kiskanizsai Polgári Olvasókör február hó 2-án este 7 órakor tisztújítással egybekötött rendes évi közgyűlést tart saját helyiségében. Azon esetben ha a tagok határozatképes számban nem jönnek össze: a közgyűlés február hó 4-én este 7 órakor tartatik meg. Ezen közgyűlésre ez utón is meghívja a tagokat az olvasókör elnöke.

A kiórlói százalék.

Az Országos Közélemezési Hivatal elnöki távirati rendalkelésében értesítette a polgármestert, hogy a kiórlói gabonából négy százalékot lehet elporlárni számítárai és a malmok a vámat akkor jogosultak kivenni, ha a négy százalék elporlárás már le van számítva. A távirat másik része a magánosok gabonájának körleli százalékáról szól. E szerint a magánosok gabonájára 75-82 százalékra örülhető ki

Rokon lelkek.

Irta: Syrius.

Sokan élnek a földön, de kevesen szeretik egymást. Amint nagyobb azok száma, kiknek életük örömtök a szeretetlenség, a szeretet agyontiprása. Kikről most írok, ama kevesek táborába tartozik. Érző szívű van, jóságos lélek lakik benne s a mi legszebb jellemvonása: jóakarattal telíti szívet mások örvény-élőmozdítására s szánakozó irtalommal teljes a lelki betegségekkel szemben.

Nem nagyon régi még ismeretségünk. Mindössze négyezer-ötzöt voltunk egymás közelében. De ez a szám, ez az alkalomszég elég volt arra, hogy mi egymásban felismerjük a kölcsönös jóakaratot egymás iránt, a viszonyos törekvést meggyőzni egymást mindarról, mi nem boldog jövővel s örömmel keeseggető reánk néze. Nem feledek soha azon percc, mikor egyszer reám emelte feketé szeméit s szemem mélyébe nézett, mintha onnan akart volna sokat, mindent kivilvasni, amit tudni akart. Rövid s határozott volt kérdése, melyet kétékeve intézett hozzám.

— Lehet-e egy férfi és egy nő között igazi barátság?

Mindem habozás nélkül igennel válaszoltam. Elátattam a kérdést. Beláttam, hogy itt egy oly lélekkel állok szemben, kiből támaszra találhatok s ki bennem vigasztalóra lehet mostoha körülmények kritikussá fordultával. S ez a válasz, ez a perc, miatta összekapcsolódott volna bennünket a szenvedésben meg-

edzett, öröme alig talált s csalódásban bőven részeseült lelkünket szorosabban fűzte egymáshoz. Ő elgondolkodott válaszonom s én válaszon, beköszöntő jövő eredményét fontolgattam. Az nap nem beszéltnk többet egymással.

Ő a választ megelégette s én a kérdésben, sokat láttam. Észrevettem, hogy e válasz a jövő irányítójú s kölcsönös bizalom fejlesztő melege lehet. Nem esoda az, ha a száraz magból új élet fakad a jótékony nap életet támasztó heve folytán; nem különös, ha a fejű bimbó rózsává pattan ki; nem rendkívüli, ha a szív szeretete másik szeretetre győzik, hogy érzelme erősbödjék, tisztuljon s megszárduljon. Mindez természetes s nem esodálkoznék rajta. Épen így volt a mi ismeretségünkbel támasztó bizalmunkkal is: természetes következményeképen jött létre mindaz, minnek elmaradása, ha nem következzése természetellenes eredményeképen szerepelt volna.

Legutóbb egy esaládi örömtümpen találkoztunk: jóságos atya nevenapján. A véletlen is kedvezett, melléje ültettek Boldog esaládi kör volt ez együtt, szinte nem is éreztem magam bevalónak. Úgy ritam ki abból a szeretetöl áthatott társaságból, mintha tüskés bogáncsot főznének a legszebb rózsákkal egy koszorúba. Beszélgetni kezdtnk. Szemsugaraink keresztelték egymást s lehatázták lelkünk mélyére. Ő szólt meg előbb. Elmondta, hogy mit tesz esaládnál. Szavai oly mótabúsan hangzottak, mintha emlékezetben egy sírhög kövezett folyosóján haladtak volna végig, míg eljutottak a kápta ajtóáig, melyben olyan sok valóra nem vált öröm, anyai esaládra for-

dult ábránd volt életmetve. Minden szava mintha messziről jött volna. Emlékezete perspektívájában átélte fájdalmát még egyszer, hisz' már oly sokszor szenvedette át a szív kálváriájának szenvedéseit. Lassan beszélt, halkán hangzottak szavai. Éreztem, hogy nem mer mindent — s kát elmondani:

Még nem bíztó bennem teljese. Félt titkait megoztani velem. Prédig szavaival a bennem szunyadó bizalmat akarta saját személye iránt életre kelteni. Ő sejtetem, engedte, hogy sokat tud, mit mások rólam mondanak, mit az emberi jószándékok titkos jóakarói sottognak. Én nem cáoltam titokatos beszédét s csak néha szóltam: ková sejtetem, valótlan hisz mindez. De annyit bizonyos, hogy mikor saját életéből mondott el néhány választos szóval szétendő epizódokat: fakkor a rokonézés mintegy erősebb életre kelte laktett bennem s ha akkor idők lett volna szívünk terhet egymással megosztottak volna. Azonban így sebb időre halasztottuk a teljes kifejtést.

— Teljese érezni tudom fájdalmát. Folytatta egy alkalommal megszakított beszéd tárgyunkat. S tudom, mit tesz az, néma fájdalomban senyvedni anélkül, hogy még csak reményágar is derengene az ember felé, ha még oly halvány s tört ényben is. Maga még nem ismeri a világot. Nem tudja s nem érzi, kiért veszi fel egy küzdelmes lét nehéz munkáját.

(Vege kov.)

HIREK

Banjha páter nálunk.

Dr. Banjha Béla jezsuita atya február 2-án városunkba érkezik. E nap délután ugyanis lesz az absztemplemban a megalkotott irászonyok és úrleányok Mária társulatának üdvözlési ünnepje. A festséges ünnep a legszebb keretben fog lefolyni.

Hadikölcsön.

Az ötödik hadikölcsön eredménye, hír szerint, a negyedik hadikölcsön eredményét nemcsak hogy elérte, de valamivel felül is múlta. A négy első hadikölcsönre a következő összegeket jegyezték: az első hadikölcsönre 1175 milliót, a másodikra 1132 milliót, a harmadikra 1985 s a negyedikre 1930 milliót, összesen 6222 milliót. Az ötödik hadikölcsön a hozzávetőleges becslések alapján legalább 1930 millió koronára lesz és így az öt hadikölcsönre Magyarországon összesen nyolcmilliárd koronát jegyezték.

Adomány.

Bibornok Megyéspüspök Ur Ó Eminenciája a balatonfüredi székesegyház átalakítási munkálatainak fedezésére kétfézer koronát adományozott. Az építendő főrefi templom alapja javára pedig tízezer koronát utalt ki.

Háziüzenés.

Özv. Juchó és mártónéi Markó Antalné szül. Kisbarnaki Farkas Lujza 1917. évi január hó 25-én este 10 és 3/4 óra körül életének 75-ik évében hosszas szenvedés után az Urban elhunyt. Földi maradványait szombaton délután 4 órakor szentelték fel és a temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezték.

A megboldogultat nagyszámu, előkelő rokonság gyászolja.

A csipkekiállítás bezárása.

Tegnap volt az utolsó napja a csipkekiállításnak. Városunk intelligens körei nagy figyelemmel látogattak a kiállítást s igaz műveltséggel gyönyörködtek a kiállított csipkében. A kiállítás 25. Kétféle valóban magas színvonalú rendezésnek egy-egy lépéssel közlekedni jött a megoldáshoz a városi színház ügy.

Aki 80 fillérért ad egy liter tejet.

Szlaeky Mihályné erdélyi menekült sírva panasza az, hogy Pulai Györgyi Lászlóné Homokkomáromi utcai lakos 80 fillérért ajánlotta neki egy liter tejet. A terhelte a rendszéren fejeletettük ahol bizonyára meg fogja kapni méltó bűntétét.

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

A miniszterelnök leirata az ipari cikkek maximálásáról.

Több törvényhatóság, valamint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület fölíratilag kérte a kormányt, hogy állapítsa meg az ipari és egyéb közzéadott árúcikkek maximális árát. Tízsa István a napokban leiratban válaszolt ezekre a fölíratokra. A leirat hangsúlyozza, hogy

az ipari és kereskedelmi cikkekre nézve általában az országos árszabályozás elrendelése rendkívül nehézségekbe ütközik és majdnem keresztülvihetetlennek mutatkozik az olyan áruira vonatkozólag, melynél nemcsak az áru egyenes nevei közt, hanem esetenként minden egyes áruik között is minőségi különbségek vannak. Ezért nem alkalmazható az árszabályozás az ipari cikkek nagy részére. Az egyöntetű országos ár csak oly tömegáruira nézve állapítható meg, amelyek fajlag kerülnek a kereskedelemben.

Egyéb ipari és kereskedelmi cikkekre nézve — ez a leirat rendelkező része — helyi hatósági intézkedések egész rendszerében kell a megoldást keresni.

Vásár.

Ha néhány sátor nem hirdető, alig tudnánk, hogy országos vásár van ma. Nagykanizsán. Didergve topog az árús s a zúmagós időben úgy várja az érkező vásárlókat. Ezek azonban nagyon késnek az idő miatt s így a kereskedő alighanem deficitelt zárja le az idei gyertyaszentelőbaldogaszonyi vásárt.

A jegyrendszer kiterjesztése.

Kürthy bárá, a közéletvezető diktator, mint-hogy az eddigi élelmi cikkek kiadásánál a jegyrendszer legjobban bevált, terjesztette e rendszer kiterjesztését valamennyi élelmiszere, így a liszt, cukor és zsír jegyén kívül szental kávé, bab, lenese és más jegyek is lesznek.

A 18 évesek sorozása

ma kezdődött meg városunkban. Csuszás száju begyöngyök, deakok sorakoznak a mérték alá, hogy a hazának szolgálatára álljanak majdan. Vidáman, hótaszóval távoznak, pedig hiszen még nem is éltek s máris fegyver alá szöktetik őket ez ádáz, gyilkos háború.

A gabonaeltitkoló ongyilkossága.

J. István földbírókos Szabadkán ongyilkossági szándékkal átvágta a nyakát. Ez azért nevezetes hír, mert J. vezetés elhatározásának előzményei vannak. J. egyike a leggazdagabb bonyevár pásztlának, vagyonnát több millió koronára becslik és villis jogon tagja a szabadkai törvényhatósági bizottságnak. Elkapta a lúz amely a szabadkai gazdák nagy részét bajba sodorta, földjének terményeivel spekulálni akart és a hatóság közegei gabonaeltitkoláson érték. A rendőrség körlehetetlen szigorral büntette a bonyevár nábobot és a gabonaeltitkoló-áért 30 napi fog ágra ítélte. Késéghessett a súlyos ítélet és szegényében az ongyilkosságra szánta magát.

Az új postabélyegek

A Posta és Táviró rendelték Tárnának legújabb száma rendeletet közöl, amely szerint a Tull-

félé aratási jelenetet ábrázoló 15 filléres postabélyeghez hasonló kivételben új 2, 3, 5 és 6 filléres postabélyegeket hozsájtanak fokozatosan forgalomban. Az új 2 filléres bélyeg színe rozsdabarna, a 3 filléres sötét fűzöld és a 6 filléres tőrűbűszkék. Az eddigi 2, 3, 5 és 6 filléres postabélyegek a jelenlegi kézzel felhasználásig forgalomban maradnak.

Milyen a tejfelünk?

Városunkban általános a panasz, hogy a piacon a tejfelkimeréséknél nagy visszasságok fordulnak elő. 44 fillér, egy kis bádog tejfel a vidéki árusítónál. De, ha tejfel volna, még csak hagyján. A vaját azonban kieszedik belőle s csak az íróját hozsák be. A visszasságok meggátolására felhívjuk rendőrkapitány-ságunk figyelmét.

A bor ára

Övendetese emelkedik. Helyeseleiben, kissé élénkebb a kereslet, úgy látszik, hogy ez csak fokozódni fog és ez ó-zozza az árak szilárdulását. Tulnagás árakról most úgy sem lehet beszélni, jobbra az ősi árakat igérik 3 korona körül.

Katonáknak küldendő csomagok.

A hadban lévő katonáknak, az ellenség hatalma került foglyoknak és internáltaknak küldendő postai csomagokba csak ruházati és olyan élelmi és élvezeti cikkek tehetők, amelyek romlásnak kitéve nincsenek, robbanó vagy könnyen gyuló anyagokat nem tartalmaznak.

Városi pezségadó

Pozsony város közgyűlése a napokban szabályrendeletet fogadott el, melynek értelmében a színház és mozijegyek után tíz százalék vigalmi adót szednek be, a magyar pezség palackonként 3, az idegen pezségöt pedig palackonként 5 korona vigalmi adó terheli a jövőben, sőt a kávéházakban és vendéglőkben a letelés minden embernél 2 fill. vigalmi adóval jár, melyet a fizetőpincérnek kell beszélni. A pozsonyi gyártmányú pezségőnek alacsonyabb megadóztatására történt felszólalást nem vették figyelembe. A város 40-50 000 korona bevételét remél ezen új városi adómentől.

Szeretetadományokat kér a Hadsegélyző Hivatal átvételi különítménye Budapest, IV. Váci-u. 38.

Nagy ke t szállóval és gyümölcsössel megmunkált ellenében felesbe kiadó. Bővebbet Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

Szerkesztői üzenetek.

— Sz. M. A pénz megjött, a beiktatás hamarosan megtörténik.

— M. A levél a tördelés közben érkezett s így késéssel lehetetlen. Majd a jövő számban, hiszen ugyanis elogét késett már Szép tisztelet.

— K. Gosztenye piré helyett a családásig jó e tarka bab piré tortára s más édességre. Tejszín helyett pedig használja a tej, liszt, cukor és vaj keveréket.

BERLIN színházban

mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb műsorra talál a közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű és legújabb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb s tanulságosabb műsort a fővárosi mozgószínházakban sem lehet látni s a helyi árak olyan olcsók, hogy még a legszegényebb ember is megnézheti. A „BERLIN” színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legvilágottabb moziműsört mutatja be. — Nem sajnál sem fáradságot, sem költséget, hogy a t. közönségnek az előadásokat minél kellemesebbé és élvezetesebbé tegye. — A „BERLIN” mozgószínház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. A zenét **Lőwinger Amália** zongoraművész nő szolgáltatja. Minden harmadik nap új műsor. A tisztelt közönség szíves pártfogását kéri Az igazgatóság.

Irodalom.

— A pápaválasztás története és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szigoruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legújabb krónikása, írásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világházi hátréteit történi, azt mind alánk tárja festői szépségű képekben. Érdeklőség, művészi íróval és előkelő ízlés jellemzi Horez, Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona kiadói által, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Központ Népnap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztői Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámmal közzéggel küld a kiadóhivatal.

MILKA

Suchard
KITÜNÖ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

NÉVJEGYEK

A világháború,
minden mozzanatáról
bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő

addig még nem létezett nagy választékban jutányos áron készítettnek

Ifj. Wajdits József
könyvnyomdájában.

Vidéki megrendelések azonnal elintézetnek

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

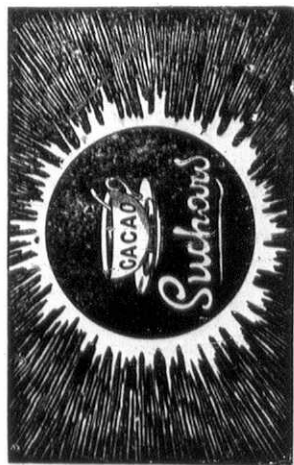
olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	38 korona.
Félévre	19 "
Negyedévre	9 K. 50 f.
Egy hónapra	3 K. 30 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSAG KIADÓHIVATALA Budapest
VII. Rákóczi ut 54. szám

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos áron
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.